

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی روز پنجشنبه (۸ خردادماه ۱۳۵۲)

- فهرست مطالب:
- ۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل :
  - ۲- بیانات قبل از دستور آقایان : دکتر متین - مهندس فیروز عدل - سعیدوزیری
  - ۳- تصویب صورت جلسه قبل
  - ۴- تقدیم یک فقره سوال بوسیله آقای ایمان زهرانی .
  - ۵- طرح و تصویب گزارش شوردوم کمیسیون آموزش و پرورش راجع به الحاق یک ماده و یک تبصره بقانون تشکیل شورای آموزش و پرورش منطقه ای مصوب سال ۱۳۴۸ و ابلاغ بدولت.
  - ۶- تقدیم آئین نامه اجرای تبصره یک ماده ۳۴ مقررات تشکیلاتی ، استخدامی ، مالی و انضباطی وزارت امور خارجه ، بوسیله آقای اقبال معاون وزارت امور خارجه .
  - ۷- طرح و تصویب گزارش شوردوم کمیسیون نیرو راجع به تشکیل شرکت های تأمین و توزیع آب و تأسیسات فاضلاب شهرها و ارسال بمجلس سنا .
  - ۸- تقدیم تفریح بودجه سال ۱۳۵۳ مجلس شورای ملی ، بوسیله آقای مهندس معینی زند (کارپرداز مجلس شورای ملی) .
  - ۹- طرح و تصویب گزارش شوردوم کمیسیون دادگستری راجع به ترتیب رسیدگی و ختم پرونده های اصلاحات ارضی و ارسال بمجلس سنا .
  - ۱۰- طرح و تصویب گزارش شوردوم کمیسیون فرهنگ و هنر راجع به معافیت ورود و صدور اشیاء عتیقه و آثار فرهنگی و هنری اصیل و معتبر از حقوق و عوارض گمرکی و ارسال بمجلس سنا .
  - ۱۱- طرح و تصویب گزارش یک فوریتی کمیسیون دادگستری راجع به الحاق ده تبصره بقانون نحوه رسیدگی به تخلفات و اخذ جریمه رانندگی و ارسال بمجلس سنا .
  - ۱۲- طرح و تصویب گزارش شوردوم کمیسیون دادگستری راجع به لایحه اوقاف و ارسال بمجلس سنا .
  - ۱۳- ختم جلسه .

مجلس ساعت ۹ صبح بریاست آقای عبدالله ریاضی تشکیل گردید

- ۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .
 رئیس- اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود.
 (شرح زیر قرائت شد)
- غائبین با اجازه آقایان:**

غائبین مرخص آقایان :

- انشاء - امام مردوخ - دکتر برومند - بوشهری - پزشکی - پوربردباری - پیرزاده - دکتر جزایری - دکتر حاتم - دکتر حکمت - امیر علم خزیمه - مهندس خسروی - دکتر دادفر - دکتر رشید باسمی - سعادت - دکتر سعید - دکتر سنگ - طباطبائی دیبا - طلوعی - مهندس عطایی - فیاض - دکتر قهرمان - کشفی - کمالاتی - مافی - موقر - عبدالمجید موسوی - دکتر محمد حسین موسوی - مهاجرانی - نامور - دکتر وفاد - آقایان - فیصلی - خانم امیر ابراهیمی .
- مهندس زاهدی - کریم بخش سعیدی - عبدالحسین طباطبائی - دکتر مشایخی - پدرامی - نجانب اقبال .

۲- بیانات قبل از دستور آقایان: دکترمتین -

مهندس فیروز عدل - سعیدوزیری

رئیس - نطق‌های قبل از دستور را شروع می‌کنیم
آقای دکترمتین نشریف بیاورید.

دکترمتین - جناب آقای رئیس. نمایندگان
محترم - رفاه اجتماعی ایران طبق فرمایشات شاهنشاه
و برنامه عظیم تهیه شده دائمی خواهد بود.

باکمال مسرت و افتخار باید بعرض مردم ایران
و نمایندگان مجلس شورای ملی برسانم که شاهنشاه محبوب
و ارجمند آریامهر روز گذشته ۴۵ تن از ممتازترین سپاهیان
دانش دختر و پسر و همچنین یکصد هزارمین سپاهی دانش
را در کاخ نیاوران بحضور پذیرفتند. بعقیده من دیروز
بزرگ و عالی‌رتبای نهضت اجتماعی ایران بود
(صحیح است) زیرا یکی از بزرگترین و عالی‌ترین برنامه
انقلاب شاه و ملت مسئله مبارزه با بیسوادی است که در
طول ده سال اول انقلاب سفید به نتایج چشم‌گیری رسیده
است (صحیح است) شاهنشاه آریامهر در فرمایشات
گهربارشان خطاب به سپاهیان دانش ممتاز دختر و پسر
که افتخار شرفیابی داشتند سخنان بزرگ و عالی که در
آینده درخشان ملت ایران نقش بزرگی خواهد داشت بیان
فرمودند رضایت شاهنشاه محبوب ما از همه پیشرفتهائی
که در زمینه سپاهیان دانش نصیب ملت ایران گردیده
میرساند که تمام منشورهای ۱۲ گانه انقلاب یکی پس از
دیگری مثل زنجیریکه بهم پیوسته است در حال پیشرفت
است بتحقیق باید گفت که این سپاهیان دانش و سپاهیان
انقلاب و سپاهیان بهداشت و ترویج است که چهره روستاهای
ما را در جمیع شئون اجتماعی فرهنگی، بهداشتی
و آشنائی بطرز زراعت و کشاورزی نوین عوض کرده
است (صحیح است).

شاهنشاه آریامهر فرمودند در مراسم امروز از مراسم
لذت بخش و رضایت بخش و تحسین آمیزی است که ممکن
است پیش بیاید.

باتوجهی که شاهنشاه با افکار بلند و سازنده‌شان
در پیشرفت و ترقی زندگی اجتماعی ملت ایران و بی‌الاخص
طبقه جوانان و دانشجویان و دانش‌آموزان و کشاورزان
و کارگران و صنوف مختلف دیگر دارند یقین دارم که
بزودی به تمدن بزرگ خواهیم رسید، هم اکنون باید

گفت که مملکت ما با مقام و منزلتی که از لحاظ ثبات
سیاسی و اقتصادی و پیشرفت در جمیع شئون زندگی
اجتماعی پیدا کرده جزء کشورهای پیشرفته‌ای است که
کشورهای بزرگ چشم‌امیدشان از لحاظ کمک و
مساعده مالی و اقتصادی به کشور ایران دوخته است
سپاهیان دانش و بهداشت و ترویج و آبادانی در هیچ‌جای
دنیا وجود ندارد این ابتکار شاهنشاه مابود که این چهار
منشور را که در بالا بردن زندگی طبقات مختلف مملکت
ما نقش سازنده را ایفا میکند به جامعه ایرانی اعلام
میرمایند و هم اکنون می‌بینم که این چهار عنصر سازنده
انقلاب چه خدمت بزرگی به کشور مانموده است (صحیح
است).

شاهنشاه در سخنان گهربارشان فرمودند در هر
فرصت و در هر موقعیتی چه خود مسا از کار و زحمات و
خدمات سپاهیان انقلاب ایران تجلیلی کرده ایم و چه فکر
میکنم که تمام ممالک دنیا نسبت به شما بایک دیده احترام
آمیخته به تجلیل یاد کرده باشند. اینست نتایج انقلاب
سفیدشاه و ملت و در خاتمه عرضم باید دعا کنم که خداوند
شاهنشاه محبوب ما آریامهر را در کنف حمایت و لطف
خود برای پیشرفتهای دیگر ملت ایران محفوظ و مصون
بدارد و به معظم له طول عمر عطا فرماید و باز هم میگویم
باش تا صبح دولت بدهد

کابین هنوز از نتایج سحر است

(احسن - احسن)

رئیس - آقای مهندس فیروز عدل بفرمائید.

مهندس فیروز عدل - با اجازه مقام معظم ریاست
مجلس، همکاران ارجمند.

با اینکه مایل نبودم در آخرین جلسه نطق قبل از
دستور خودم خاطر عزیز نمایندگان محترم را با مطالب
ناگواری که بعلت جاری شدن سیل در حوزه انتخابیه
خود اتفاق افتاده مکدر نمایم ولی از آنجائیکه عده‌ای از
هموطنان شما و همشهریان عزیز من دچار قهر طبیعت
شده و نزول تگرگ و باران و جاری شدن سیل لانه و کاشانه
آنانرا در هم نوردیده و خسارات مالی زیادی بمحصولات
کشاورزی و اغنام و احشام آنان وارد ساخته و آنها را
از هستی ساقط نموده است ناچارم از مقامات مربوطه

مخصوصاً از وزارت تعاون و امور روستاها برای کمک
و مساعدهت ب مردم خسارت دیده شهرستان مشکین شهر
استمداد بجویم و از جناب آقای هویدا نخست وزیر
محبوب که مسلماً تاکنون گزارش جاری شدن سیل و
وارد شدن خسارات در این منطقه به زارعان باستحضار
ایشان رسیده است تقاضا نمایم مانند همیشه امر عاجل
و مؤکدی به سازمانهای ذیربط صادر و قلب روستائیان
زحمتکش و شاهدوست مشکین شهر را شاد نمایند. از
بانک تعاون کشاورزی انتظار داریم با اعزام فوری مأموران
خود به نقاط خسارت دیده میزان خسارات وارده را از
تزدیک بر آورد و با اعطای کمکهای بلاعوض و یوا مهایی
طویل‌المدت جبران زیان‌های وارده را بنمایند و همچنین
از سازمان مجهز شیر و خورشید سرخ که همیشه آماده
هر نوع کمک به هموطنان آسیب دیده میباشد و در مواقع
لزوم بیاری مردم نیازمند شتافته است تقاضا دارد هر چه
زودتر با اعزام مأموران بمناسط آسیب دیده و ارسال
وسائیل مورد نیاز آنان موجبات رفاه و آسایش آنانرا
فراهم سازد. (احسن)

مطلب دیگری که از لحاظ عمران شهر مشکین شهر
حائز اهمیت است باستحضار میرساند که توسعه این شهر
در زمان پرافتخار اعلیحضرت رضاشاه کبیر بنیان گذار
ایران نوین انجام گرفت و چون در آن موقع هنگ سوار
در مشکین شهر مستقر بود اراضی زیادی از آن زمان در
اختیار ارتش شاهنشاهی بود، و اکنون این اراضی
بصورت مخروبه در قسمتهای مرکزی شهر باقی مانده
است از آن جائیکه این اراضی برای ایجاد کتابخانه و
سایر احتیاجات عمرانی شهری و علی‌الخصوص برای
توسعه بیمارستان فعلی نهایت ضرورت را دارد و تا بحال
مکاتبات بسیار زیادی با مقامات ارتش شاهنشاهی و
ژاندارمری کل کشور در مورد واگذاری اراضی مورد بحث
انجام گرفته و متأسفانه تاکنون منتج به نتیجه نشده است
لذا از مقامات ارتش شاهنشاهی و ژاندارمری کل
کشور تقاضا دارد نسبت به واگذاری زمینهای
مزبور به شهرداری و شیر و خورشید سرخ اوامر مقتضی
صادر فرمایند تا احتیاجات مؤسسات مزبور برطرف گردد.
در خاتمه از توجهی که بعبایض میبذول داشته‌اید
کمال تشکر و امتنان را دارم (احسن - احسن).

با اجازه خانمها و آقایان نمایندگان محترم می‌خواهم
از این موقعیت استفاده نموده مطالبی درباره احتیاجات
عمرانی حوزه انتخابی خود باستحضارتان برسانم
خوشبختانه قسمت اعظم احتیاجات عمرانی شهرستان
مشکین شهر در نتیجه توجهات خاص دولت خدمتگزار
هویدا که همیشه در اجرای منویات شاهنشاه آریامهر
توجه اساسی نسبت به رفع احتیاجات استانها و شهرستانها
مبذول داشته‌اند مزین گردیده است ولی مسئله مهمی که
کراراً مورد تقاضای اهالی مشکین شهر است آن موضوع
آوردن قسمتی از آب چشمه سارهای گری بمشکین
شهر است و خوشبختانه در این مورد از طرف وزارت نیرو
و سازمان آب و برق آذربایجان و سازمان برنامه اقدام
اساسی در جهت تأمین اعتبار لازم و تهیه نقشه‌های
اجرایی از طرف مهندسان مشاور بعمل آمده ولی از آن
جائیکه اهالی از نظر آب آشامیدنی بینهایت در مضیقه
میباشند از مقامات ذیربط علی‌الخصوص از سازمان آب
و برق آذربایجان استدعا دارد تسریع لازم در این
مورد بعمل آورند تا موجبات رفاه و آسایش
اهالی بیش از پیش فراهم گردد. یکی دیگر از مستدعیات

رئیس - آقای سعید وزیر بفرمائید.

سعید وزیر - گرچه جدا کردن مسائل ملی و

پیش آمدهای بین المللی در جهان امروز ما کار مشکلی
است و معتقد بودن باینکه گویا مسائل ملی و بین المللی را
متقابلاً از تحت تأثیر یکدیگر قرار گرفتن معاف و تفکیک
کردن کار غیر علمی است معذرت این است که اگر تصور
کنیم مسائل ملی و مسائل بین المللی از تحت تأثیر متقابل
بر روی یکدیگر معاف باشند بنده چند روز پیش اینجامطالبی

را عرض کردم راجع باینکه بایودن رهبری مانند شاهنشاه آریامهر که ایشان را نه تنها بعنوان شاهنشاه و رئیس مملکت بلکه در درجه اول ما بعنوان یک رهبر انقلاب نه در سطح ملی بلکه بعنوان مبتکر نوعی انقلاب صددرصد انسانی در چارچوب جهانی می شناسیم (صحیح است) عرض کردم با بودن یک چنین رهبری با بودن یک چنین راهنمایی با بودن یک چنین رهنمودهایی اصولاً برای مأموس شدن بروشها و شیوهها و ایستهای گوناگون نه تنها مفید نیست بلکه مضر است. این مطلب را چند روز پیش بنده اینجا عنوان کردم. ملاحظه می فرمائید خانمها و آقایان هم روزهای گذرد و تجارب ملتها حوادثی که در جهان رخ میدهد یکبار دیگر در مقام قیاس و نتیجه گیری این مسئله را ثابت می کند که در مملکت ما ملت ما را واقعاً از متوسل شدن به این ایسها و روشها و شیوه های زاید سوغات خارجی بی نیاز می کند بنده از پشت تریبون مجلس شورای ملی ایران نمیخواهم راجع به کشورهای دیگر صحبت کنم ولی بهر حال از جهت وقایع تاریخی می شود یادآوری کرد. حادثه پرتقال را وقتی که آن انسجام مسایل ملی را از بین می برد و گویا باید روشی بنام باصطلاح سوسیالیزم یا هر اسم دیگری را انتخاب کند بلافاصله در همان سرزمین یک ایسم دیگری نبروغایی برمی خیزد با کمونیستها و سوسیالیستها، بر میگردیم به کشور دیگر همسایه مان که جزو خاورمیانه عربی است کشور دوست و هم کیش ما لبنان ملاحظه می کنید که بعثت عدم توسل به نیروی واقعی ایدئولوژی بر خورده های شدیدی پیش می آید بین فلسطینیها و فلائزیستها و امثال آنها و باین دلایل است که مایکبار دیگر در مملکتان تأیید و تأکید می کنیم که مانیزی باین گونه ایدئولوژیها و ایسمهای وارداتی و صادراتی نداریم و نخواهیم داشت (صحیح است) شاید در کشورهای دیگر وای بسا در میان کشورهایایی که باصطلاح بعنوان قدرتهای بزرگ و متوسط و کوچک معروف شده اند باین فکر بیفتند شاید این اوضاع و احوال که در مملکت ما هست بعثت حسدها و کینهها بنظر دیگری نگاه کنند و یا شاید میل داشته باشند ما را منحرف کنند می بینید که شخصیتها صحبت می کنند روزنامه ها ایشان مطالبی می نویسند

که بعد املت مادر کمال استقامت و هشیاری و متانت به عمق تفکرها پی برده اند و می بینند و این راهی را که انتخاب کرده اند همیشه بر شاهراه خودشان رهسپاری خواهند کرد بنده ناچارم در اینجا اشاره کنم بصحبتهایی که دیروز و بهرروز یک شخصیت مشهور کشور دوست ما امریکا در مملکت ما کرده که برای ما جالب بود و این مطالبی بود که در محافل مختلف بمناسبتهای مختلف آقای سناتور کندی، سناتور آمریکائی گفتند دیدم دیروز روزنامه رستاخیز مقاله بسیار جالبی بعنوان سفر حقیقت یابی عنوان کرده بود بنده قبلاً از این واقع بینی این روزنامه رستاخیز ایران باید در اینجا قدر دانی کنم که در اسرع وقت یک مسئله خیلی مهمی که مطرح شده است بغوریت اشاره کرده اند روزنامه رستاخیز که ارگان حزب رستاخیز ملت ایران است تحت عنوان سفر حقیقت یابی مطالبی که آقای سناتور کندی عنوان کرده اند در پیرامون مسایل مختلف ذکر کرده من فعلاً در اینجا بعنوان یک نماینده ملت ایران ضمن تقدیر و تجلیل از روزنامه مان بدون اینکه بگویم منکر لزوم این گونه سفرها و حقیقت یابی ها هستم این را اعلام می کنم که حقیقتی که در مملکت ما میگذرد بارز و مسایل مقدس ملت ایران آنقدر محقق است که در درجه اول ملت ایران بحقیقت این مسئله صحه گذاشته است (احسن) ملت ایران در واقع تنها مرجعی است که به حقیقت زندگی خود صحه گذاشته است و هیچ کس نمیتواند در راهی که ملت ایران گزیده است دخالت و تأثیر بگذارد در عین حال من هم بعنوان یک نماینده مجلس ایران این مسئله را تأیید می کنم و لازم می دانم که عنداللزوم من هم می توانم یک سفر حقیقت یابی بدور دنیا بکنم و حقیقتهایی را کشف کنم مسایل مملکت ما بعد از انقلاب ششم بهمن مطرح شده است اجرای طرحهای وسیع و عمیق اقتصادی همراه با طرحهای اجتماعی مبتنی بر سعادت و رفاه ملت ایران است که دهها طرح دیگر در دست اجرا است و موفقانه اجرا خواهد شد می مانند مسایل باصطلاح بیرون مرزی که پاره ای از آنها در عین اینکه مسایل درون مرزی ما هستند من جمله مسئله خلیج فارس و امنیت آن و برکت ماندن خلیج فارس از مداخله هر نوع قدرت خارجی، برای مملکت ما برای استقلال و

امنیت منطقه و بالاخره صلح منطقه امر جهانی است ما نظرم را صراحتاً از یگانه سخنگوی ملتمان رهبر انقلاب ما، شاهنشاه، تمام دنیا اعلام داشتیم بنظر ما راجع به دور ماندن در منطقه خلیج فارس از مداخلات ابر قدرت ها ما می خواهیم خلیج فارس در دست خلیج فارس ما باشد و ملت هایی که در سواحل خلیج فارس زندگی میکنند متساویند و بایستی منصفانه و عادلانه اداره بشوند. ما می گوئیم این ملل من جمله ملت ایران لیاقت و توانایی آن را داریم که این آبراه جهانی را حفظ کنیم و از این رهگذر صلح جهان را از هر نوع خطری پاسداری کنیم که درمان بماند. میماند مسائل دیگری که با زدن عین حال مسئله داخلی ما است یعنی مسئله نفت در عین حال عنوان مسئله برون مرزی هم پیدا میکند برای اینکه خریداران نفت یا کشورهای مصرف کننده اعم از صنعتی و غیر صنعتی در این باره هم نظرم را صریحاً اعلام کرده ایم که نفت سرمایه ملی کشورهای تولید کننده است من جمله برای ما ثروت ملی است و در مورد قیمت نفت معتقدیم که باید قیمت آن متناسب باشد با بهای کلیه کالاهای اساسی که مورد نیاز تمام کشورهای تولید کننده نفت است و معتقدیم و صریحاً اعلام کرده ایم که هر نوع تهدیدی از طرف کشورهای مصرف کننده نفت بیهوده است و نه تنها نمیتواند در راه مسالمت بین المللی گری را باز کند بلکه گره های دیگری بوجود می آورد ما صریحاً گفته ایم کسانی که صاحبان نفت را مورد تهدید قرار بدهند آنها کمکی که بصلح جهانی نمیکنند هیچ، صلح و امنیت بین المللی را هم بمخاطره انداخته و در معرض خطر قرار میدهند در عین حال ما معتقدیم که کشورهای تولید کننده نفت با همکاری های کشورهای صنعتی بایستی در بهبود و رفاه ملت های جهان سوم همکاری داشته باشند. این عقیده ای است صدر صدانسانی، ما بدون اینکه بخوایم جانب کشورهای جهان سوم یا جانب کشورهای صنعتی و تولید کننده نفت را بگیریم معتقدیم به اینکه کشورهای تولید کننده نفت و کشورهای ثروتمند و قدرتمند باید همکاری و مساعدت کنند که زندگی افراد جهان سوم را، زندگی انسانهای جهان سوم را از فقر و بیماری و نیازهای روز مره نجات دهیم و بالاخره یکبار دیگر ما معتقدیم

که آنچه در وطن ما میگذرد متعلق به ما است و ما صریحاً اعلام میکنیم که با اجرای طرحهای اقتصادی و اجتماعی که در وطن ما با انجام انقلابهای انسانی در تمام زمینهها بنفع ملت ما این لیاقت و توانایی را داریم که در دنیا برای سرنوشت خودمان مستقیماً بپندیشیم و مستقیم عمل کنیم و اجرا کنیم در عین حال که معتقد به همکاریها هستیم لزوم سفرهای حقیقت یابی را انکار نمیکنیم همینطور که من بعنوان یک نماینده ملت ایران برای خود این حق را قائم کرده ام که تمام کشورهای سفر بکنم و از این نوع سفرهای حقیقت یابی داشته باشم مشروط بر اینکه نیازها و مقتضیات تمام ملتها را واقع بینانه و حقیقت جویانه مورد بررسی قرار دهم خیلی متشکرم. (احسن - احسن).

۳- تصویب صورت جلسه

رئیس - نسبت بصورت جلسه دفعه گذشته نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورت جلسه تصویب می شود.

۴- تقدیم یک فقره سؤال بوسیله آقای ایمان زهرانی

رئیس - ولید دستور می شوم، آقای ایمان زهرانی فرمایشی دارید بفرمائید.

ایمان زهرانی - سؤالی از وزارت تعاون و امور روستاها دارم راجع به اصلاحات ارضی در حوزه انتخابیه خودم که تقدیم ریاست محترم مجلس میکنم.

رئیس - مرحمت بفرمائید، بدولت ابلاغ میشود.

۵- طرح و تصویب گزارش شوردوم کمیسیون

آموزش و پرورش راجع به الحاق یک ماده و یک

تبصره بقانون تشکیل شورای آموزش و پرورش

منطقه ای مصوب سال ۱۳۴۸ و ابلاغ بدولت

رئیس - گزارش شوردوم الحاق یک ماده و یک تبصره به قانون تشکیل شورای آموزش و پرورش منطقه ای مصوب سال ۱۳۴۸ مطرح است قرائت میشود.

(نامه بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شوردوم از کمیسیون آموزش و پرورش

بمجلس شورای ملی

کمیسیون آموزش و پرورش در جلسه ۱۳۵۴/۳/۴ با حضور آقای دکتر بطحائی معاون وزارت آموزش

و پرورش لایحه شماره ۸۰۲۳۶ مورخ ۱۳۵۳/۱۲/۱۸ دولت مربوط به الحاق يك ماده و يك تبصره بقانون تشكيل شورای آموزش و پرورش منطقه ای مصوب سال ۱۳۴۸ را که گزارش شور اول آن بشماره ۱۷۵۵ چاپ گردیده است مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه شور اول را عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بشرح زیر بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه قانون الحاق يك ماده و يك تبصره به قانون تشكيل شورای آموزش و پرورش منطقه ای مصوب

سال ۱۳۴۸

ماده ۱۵۵ - ماده زیر بعنوان ماده ۹ بقانون تشكيل شورای آموزش و پرورش منطقه ای اضافه میگردد.

ماده ۹۵ - وزارت آموزش و پرورش میتواند در هر يك از سرپرستی های مدارس ایرانی خارج از کشور شورائی که ترکیب آن بموجب تصویب نامه هیئت وزیران تعیین خواهد شد، تشكيل دهد و امور مدارس هر يك از سرپرستی ها را از طریق شورای مذکور بر اساس مقررات قانون تشكيل شورای آموزش و پرورش منطقه ای اداره کند.

تبصره - بوزارت آموزش و پرورش اجازه داده میشود اعتبارات هر يك از سرپرستی های مدارس ایرانی خارج کشور را که شورای آن تشكيل میشود باموافقت سازمان برنامه و بودجه و وزارت امور اقتصادی و دارائی از اعتبارات مصوب سال ۱۳۵۴ ادارات مرکزی وزارت آموزش و پرورش کسر و بعنوان کمک در اختیار سرپرستی مربوط قرار دهد.

مخبر کمیسیون آموزش و پرورش - دکتر جواد بازرگانی

گزارش شور دوم از کمیسیون بودجه

بمجلس شورای ملی

کمیسیون بودجه در جلسه ۱۳۵۴/۳/۴ با حضور نمایندگان دولت لایحه الحاق يك ماده و يك تبصره بقانون تشكيل شورای آموزش و پرورش منطقه ای مصوب سال ۱۳۴۸ را مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه کمیسیون

آموزش و پرورش را در این مورد عیناً تأیید و تصویب کرد. اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون بودجه - صدیقی کیوان

رئیس - ماده واحده مطرح است نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) در کلیات آخر لایحه نظری نیست ؟ آقای احتشامی بفرمائید.

احتشامی - در طرح این لایحه من از فرصت استفاده میکنم و نظر آقای دکتر بطحائی را به وضع دبیران و آموزگاران این مدارس که امسال مخصوصاً در ایام نوروز از بحرین دیدن کردم جلب کنم البته آنها احساسات پاک ایرانی دارند و تعدادی که در مدارس تحصیل میکنند محدود و معدود است و از ۱۵۰ هزار ایرانی که داریم فقط پانصد نفر در دو مدرسه ایرانی بحرین درس می خوانند که در کویت و دوی نیز تعداد داوطلب زیاد است که بنظر من باید ترتیبی داده شود که فرزندان ایرانی بتوانند در این مدارس تحصیل کنند موضوع دیگر اضافاتی است که گویا قرار بوده است دبیران و آموزگاران بدهند و متأسفانه تا نوروز داده نشده بود خواستم باین موضوع هم توجهی بشود چون معلمین آنجا با دل و جان خدمت میکنند و این کمک بسیار بجا است (صحیح است)

دکتر بطحائی (معاون وزارت آموزش و پرورش) - انجام میشود.

رئیس - نظر دیگری در کلیات آخر لایحه نیست ؟ (اظهاری نشد) به ماده واحده و کلیات آخر آن رأی میگیریم خانم ها و آقایانی که موافقت خواهش می کنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه بدولت ابلاغ میشود.

۶- تقدیم آئین نامه اجرای تبصره يك ماده ۳۴ مقررات تشکیلاتی، استخدامی، مالی و انضباطی وزارت امور خارجه، بوسیله آقای اقبال معاون وزارت

امور خارجه

رئیس - آقای اقبال بفرمائید.

احمد اقبال (معاون وزارت امور خارجه) - با اجازه مقام محترم ریاست و نمایندگان محترم آئین نامه اجرائی

تبصره يك ماده ۳۴ مقررات تشکیلاتی استخدامی و مالی و انضباطی وزارت امور خارجه را برای تصویب در کمیسیونهای مربوط مجلسین تقدیم میکنم. **رئیس** - آئین نامه به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۷- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون نیرو راجع به تشكيل شرکت های تأمین و توزیع آب و تأسیسات فاضلاب شهرها و ارسال به مجلس سنا

رئیس - گزارش شور دوم تشكيل شرکت های تأمین و توزیع آب و تأسیسات فاضلاب شهرها مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش شور دوم از کمیسیون نیرو

بمجلس شورایی

کمیسیون نیرو در جلسه ۱۳۵۴/۳/۵ با حضور نمایندگان دولت لایحه شماره ۶۵۸ مورخ ۱۳۵۳/۱/۱۸ دولت مربوط به تشكيل شرکت های تأمین و توزیع آب و تأسیسات فاضلاب شهرها را که گزارش شور اول آن بشماره ۱۷۵۲ چاپ گردیده است با توجه به پیشنهاد های رسیده برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه شور اول را با اصلاحاتی به شرح زیر تصویب کرد.

اینک گزارش شور دوم آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم می دارد.

لایحه قانون تشكيل شرکت های تأمین و توزیع آب و تأسیسات فاضلاب شهرها

ماده ۱۵۵ - وزارت نیرو بمنظور ایجاد تأسیسات متناسب با طرح جامع توسعه بهره برداری از منابع آب کشور تأمین و انتقال و توزیع آب شهرها را تدریجاً با توجه به امکانات فنی و مالی عهده دار خواهد شد برای تأمین این منظور و بهره برداری از شبکه توزیع آب و احداث تأسیسات فاضلاب در شهرها شرکت های منطقه ای تابع وزارت نیرو و شرکت های رار آس آب با مشارکت شهر دار یها و بخش خصوصی با رعایت شرایط زیر تشكيل خواهند داد.

الف - سهام شهر دار یها و بخش خصوصی در شرکت های که طبق این قانون تشكيل می شود از ۴۹ درصد مجموع سهام شرکت تجاوز نخواهد کرد نمایندگی سهام دولت در مجامع عمومی شرکت های مذکور بعهد و وزیر نیرو و وزیر امور اقتصادی و دارائی و وزیر کشور یا نمایندگان منتخب آنها خواهد بود. در صورتیکه شهر داری ها یا بخش خصوصی تأمین و توزیع آب مشروب یا بهره برداری از فاضلاب شهر های را عهده دار باشند و آمادگی برای فروش سهام خود در موقع تحویل تأسیسات بوزارت نیرو داشته باشند وزارت نیرو مکلف است سهام مذکور را خریداری کند.

ب - سهام دولت در شرکت های مذکور از منابع زیر تأمین خواهد شد:

۱ - آنقسمت از سرمایه گذاری دولت که در امر توسعه منابع آب منطقه منحصراً اختصاصاً برای احداث وسائل تأمین آب شهر به مصرف رسیده است.

۲ - بهای تأسیسات شرکت های آب مشروب شهرها که برای مقاصد مذکور در این ماده قبلاً از طرف دولت سرمایه گذاری شده است بر اساس قیمت دفتری با کسر استهلاک.

۳ - آنقسمت از اعتباراتی که شهر دار یها یا بخش خصوصی بصورت وام برای مقاصد مذکور در این ماده از بودجه عمومی تا تاریخ تصویب این قانون دریافت نموده و بصرف ایجاد مستحقات رسیده است و بر عایت ماده ۴ قانون برنامه عمرانی پنجم کشور مورد بخشودگی قرار نمیگیرد.

۴ - کلیه وجوه دیگری که برای تأمین و توزیع آب شهرها و احداث تأسیسات فاضلاب از بودجه عمومی دولت بعنوان دیگری سرمایه گذاری شده است.

۵ - اعتباراتی که بموجب تبصره ۵۰ قانون بودجه سال ۱۳۵۲ کل کشور تأمین خواهد شد.

تبصره ۱ - در صورتیکه شهر دار یها یا بخش خصوصی توزیع آب مشروب یا بهره برداری از فاضلاب شهر های را عهده دار باشند تأسیسات موجود آنها در تاریخ تشكيل شرکت های جدید التاسیس با توجه به قیمت دفتری و کسر استهلاک ارزیابی و جزء سرمایه شرکت های

مزبور محسوب خواهد شد و معادل آن از سهام شرکتهای مزبور بآنها سهم داده میشود. در صورتیکه مدت استهلاك تأسیسات منقضى ولى تأسیسات قابل استفاده و مورد احتیاج باشند شرکتهای مذکور مکلفند آنها را به بهائی که از ده درصد قیمت دفتری تجاوز نکند محاسبه و جزء سهام شهرداری یا بخش خصوصی محسوب نمایند.

تبصره ۲- ارزش اراضی مربوط به تصفیه خانه و مخازن و تلمبه خانه و مستحدثات اداری و مسکونی مؤسسات مذکور در تبصره ۱۶ طبق ماده ۵۰ قانون آب و نحوه ملی شدن آن و با توجه به بهای زمان تأسیس تعیین و جزء سرمایه شرکتهای جدیدالتأسیس محسوب خواهد شد و معادل آن از سهام شرکتهای مزبور بآنها سهم داده میشود.

تبصره ۳- در صورتیکه تأسیسات و اراضی و املاک مربوط بتأمین و توزیع آب مشروب و فاضلاب شهرها وقف باشد طبق مقررات مربوط بوقف عمل خواهد شد.

تبصره ۴- در صورتیکه طبق گزارش توجیهی فنی و اقتصادی تأمین آب روستاهائیکه در مسیر لوله انتقال آب بشهرها قرار میگیرند امکان پذیر باشد شرکتهای آب منطقه‌ای آبرسانی روستاهای مذکور را فقط تا ابتدای شبکه توزیع عهده دار خواهند شد.

تبصره ۵- تا زمانیکه وزارت نیرو بهره برداری از شبکه توزیع آب و احداث تأسیسات فاضلاب شهرها را از طریق تأسیس شرکتهای موضوع این قانون بعهده نگرفته است اعتبارات مورد نیاز برای تأمین آب و احداث فاضلاب شهرها کمافی السابق در بودجه‌های مربوط تأمین خواهد شد.

تبصره ۶- اساننامه نمونه شرکتهای مذکور در این قانون توسط وزارت نیرو تهیه و پس از تأیید هیئت وزیران بتصویب کمیسیونهای مربوط مجلسین خواهد رسید.

تبصره ۷- آئیننامه اجرائی این قانون و آئیننامه طرز ارزیابی و نحوه استهلاك بهای تأسیسات و چگونگی اقدام در تصرف تأسیسات مذکور در این قانون به پیشنهاد وزارت نیرو و تأیید وزارت کشور بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۸- شرکتهای موضوع این قانون از لحاظ استخدامی تابع مقررات استخدامی شرکتهای دولتی موضوع بند (پ) ماده ۲۶ قانون استخدام کشوری و تغییرات و اصلاحات بعدی آن خواهند بود. تعیین تکلیف کارکنان مؤسساتی که بموجب این قانون در اختیار شرکتهای تأمین و توزیع آب و تأسیسات فاضلاب شهرها قرار میگیرند به پیشنهاد وزارت نیرو و تأیید وزارت کشور بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

مخبر کمیسیون نیرو - مهندس علی اشرف فرخ
گزارش شور دوم از کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری در جلسه ۱۳۵۴/۳/۶ با حضور نمایندگان دولت لایحه تشکیل شرکتهای تأمین و توزیع آب و تأسیسات فاضلاب شهرها را برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه کمیسیون نیرو را عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش شور دوم آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری - رضا بیرزاده

گزارش شور دوم از کمیسیون امور اقتصادی و

دارائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور اقتصادی و دارائی در جلسه ۱۳۵۴/۳/۶ با حضور نمایندگان دولت لایحه تشکیل شرکتهای تأمین و توزیع آب و تأسیسات فاضلاب شهرها را مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه کمیسیون نیرو را در این مورد عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش شور دوم آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون امور اقتصادی و دارائی - امان‌الله ریگی

گزارش شور دوم از کمیسیون کشور

بمجلس شورای ملی

کمیسیون کشور در جلسه ۱۳۵۴/۳/۶ با حضور نمایندگان دولت لایحه تشکیل شرکتهای تأمین و توزیع

آب و تأسیسات فاضلاب شهرها را مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه کمیسیون نیرو را در این مورد عیناً تأیید و تصویب کرد.
اینک گزارش شور دوم آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون کشور - رضاسجادی

رئیس- ماده واحده مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده واحده و کلیات آخر آن رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر بر خاستند) تصویب شد. لایحه برای تصویب مجلس سنا فرستاده میشود.

رئیس- آقای دکتر وحیدی بفرمائید.

دکتر وحیدی- (وزیر نیرو) - با اجازه جناب آقای رئیس بنده میخواستم از تسریعی که در امر تصویب این لایحه که در تأمین و توزیع آب شهرها است بعمل آمد تشکر کنم امیدوارم وزارت نیرو بتواند وظایف خودش را به نحو احسن انجام بدهد (احسنت)

۸- تقدیم لایحه تفریح بودجه سال ۱۳۵۳ مجلس شورای ملی، بوسیله آقای مهندس معینی زند (کارپرداز مجلس شورای ملی)

رئیس- آقای مهندس معینی زند بفرمائید.
مهندس معینی زند (کارپرداز مجلس شورای ملی) - با اجازه مقام معظم ریاست لایحه تفریح بودجه سال ۱۳۵۳ مجلس شورای ملی را جهت تصویب تقدیم میکنم.
رئیس - تفریح بودجه مجلس شورای ملی به کمیسیون محاسبات ارجاع میشود.

۹- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون دادگستری راجع به ترتیب رسیدگی و ختم پرونده‌های اصلاحات ارضی و ارسال به مجلس سنا
رئیس- گزارش شور دوم ترتیب رسیدگی و ختم پرونده‌های اصلاحات ارضی مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

گزارش شور اول از کمیسیون دادگستری بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه پنجم خرداد ماه ۱۳۵۴ با حضور آقای رهبری معاون وزارت تعاون و امور

روستاها لایحه شماره ۳۸۲۸ مورخ ۱۳۵۴/۲/۲۰ راجع بترتیب رسیدگی و ختم پرونده‌های اصلاحات ارضی را که گزارش شور اول آن بشماره ۱۷۵۴ چاپ شده است با توجه به پیشنهادهای رسیده برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه شور اول را با اصلاحاتی بتصویب رسانید. اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه قانون ترتیب رسیدگی و ختم پرونده‌های اصلاحات ارضی

ماده واحده- کلیه پرونده‌هایی که تا تاریخ تصویب این قانون در اجرای مراحل مختلف اصلاحات ارضی منجر به تنظیم سندواگذاری یا ارسال صورتجلسه های تقسیم ملك و فرمهای مربوط بدفاتر اسناد رسمی شده و نسبت بآنها تا تاریخ تقدیم این لایحه ۱۳۵۴/۲/۲۳ شکایت و اعتراض نرسیده باشد از نظر اجرای مقررات اصلاحات ارضی مختومه تلقی میگردد.

تبصره ۱- اعتراضات و شکایاتی که نسبت پرونده های مزبور تا تاریخ تقدیم این لایحه بوزارت تعاون و امور روستاها رسیده و منجر بصدور رأی قطعی نشده باشد، در سازمان اصلاحات ارضی طبق مقررات مربوط مورد رسیدگی قرار خواهد گرفت. در صورتیکه نظر آن سازمان در عملیات انجام شده اشتباه مؤثری رخ داده باشد. موضوع بشورای اصلاحات ارضی ارجاع خواهد شد. تا براساس ماده ۳۸ آئین نامه اصلاحات ارضی مصوب ۴۳/۵/۳ بررسی و رأی قطعی صادر شود.

تبصره ۲- نسبت بعملیات اجرائی پرونده‌های هائیکه اسناد آنها بعد از تاریخ تقدیم این لایحه تنظیم گردد در صورتیکه تا سه ماه از تاریخ تنظیم سند مورد اعتراض قرار گیرد، طبق تبصره فوق رسیدگی و اقدام خواهد شد و پس از انقضای این مهلت پرونده مختومه تلقی میگردد.

تبصره ۳- اشتباهات قلمی اسناد تنظیمی از قبیل اشتباه در نام و مشخصات متعاملین و مشخصات ملك و ثمن مورد معامله طبق مقررات مربوط در مراجع ثبتی رسیدگی و اخذ تصحیح خواهد شد.

تبصره ۴- وزارت جنگ میتواند در مورد اراضی خالصه واگذاری و متصرفی خود که بعداً در اجرای قانون

بنگاه خالصجات به اشخاص واگذار شده و همچنان مورد نیاز باشد، طرف ۳ ماه از تاریخ تصویب این قانون شورای عالی اصلاحات ارضی شکایت نماید و شورا مکلف است خارج از نوبت بموضوع رسیدگی نماید ولی الاقتضا به ابطال سند و اقاله معامله رأی دهد در اینصورت انتقالات بعدی نیز باطل است و انتقال گیرندگان فقط میتوانند برای دریافت ثمن معامله به بد قبلی خویش مراجعه نمایند. رأی شورا قطعی است و ادارات ثبت و دفاتر اسناد رسمی مکلف به اجرای آن هستند.

رئیس کمیسیون دادگستری - مهدی شیخ الاسلامی

گزارش شور دوم از کمیسیون تعاون و امور روستاها بمجلس شورای ملی

کمیسیون تعاون و امور روستاها در جلسه ششم خردادماه ۱۳۵۴ با حضور آقای رهبری معاون وزارت تعاون و امور روستاها لایحه ترتیب رسیدگی و ختم پرونده های اصلاحات ارضی را برای شور دوم مطرح و مصوبه کمیسیون دادگستری را عیناً تأیید و تصویب کرد. اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون تعاون و امور روستاها -

مهندس امیر حسین خسروی

رئیس - ماده واحده مطرح است آقای فضائلی بفرمائید.

فضائلی - در این ماده و در عمل يك مشکلی هست خواستم توجه معاون محترم وزارت تعاون و امور روستاها را جلب کنم و اگر لازم باشد توضیح در این باره داده شود بطوریکه عده ای بمن مراجعه کردند در تنظیم اسناد گاهی اشتباهات مستثنیات ذکر نشده در حالی که در موقع تنظیم نسق و سند تعیین قیمت مستثنیات کسر شده و بر همان اساس هم ملک یزار عان منتقل شده است ولی در سند اسمی از مستثنیات قانونی که در آمار آمده و حتی در تصرف اشخاص است گاهی شده است که ذکر شده و وقتی خواسته اند که سند مالکیت آن باغ را بموجب همان مستثنیات قانونی که در اختیارشان هست بگیرند مواجهه با این اشکال شدند البته این شور دوم لایحه است و نمی شود پیشنهاد جدیدی داد ولی بنظر بنده در آنجا در تبصره ۳ نوشته

شده است و اشتباهات قلمی اسناد تنظیمی از قبیل اشتباه در نام و مشخصات متعاملین و مشخصات ملك و ثمن مورد معامله طبق مقررات مربوط در مراجع ثبتی رسیدگی و اخذ تصمیم خواهد شد.

این اگر که عنایت بشود که اشتباهات قلمی مربوط به مشخصات ملك شامل همین گونه اشتباهات نیز خواهد شد و احتیاج باین نباشد که بعد از موقع خودش که متوجه نبوده و طرف مقابل شکایت نکرده است و واقعاً اگر ملکی است و باباغی است که در اختیار او نیست جزو مستثنیات ملك بوده است و قبلاً صورت برداری شده و الآن هم در تصرف او هست يك وضعی پیش نیاید که بعداً مجبور بشوند که خانه اش را خراب بکنند و باغ را از دستش بگیرند بنده میخواستم هم تذکری بدهم و هم خواهش کنم اگر نظرتان باین نظر موافق است در این باب نظرتان را اعلام بفرمائید که در عمل مواجهه با اشکال نشود.

رئیس - آقای رهبری بفرمائید.

رهبری (معاون وزارت تعاون و امور روستاها) -

با اجازه مقام ریاست اشتباهات قلمی منحصرأ مربوط بمسائلی است که در لایحه مندرج است از قبیل اشتباه در اسم مشخصات متعاملین و مشخصات ملك و ثمن مورد معامله ولی آنچه آقای فضائلی فرمودند احتمالاً در بعضی اسناد ممکن است که وجود داشته باشد و مستثنیاتی مالک داشته که در سند ذکر نشده آنها شامل مقررات موجود ماهست مراجعه میکنند رسیدگی میشود و اگر چیزی باشد مسلماً اسنادشان اصلاح خواهد شد.

رئیس - نظر دیگری در ماده واحده نیست ؟

(اظهاری نشد) در کلیات آخر لایحه نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) به ماده واحده و کلیات آخر آن رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه برای تصویب مجلس سنا فرستاده میشود.

۱۰- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون فرهنگ و هنر راجع به معافیت ورود و صدور اشیاء عتیقه و آثار فرهنگی و هنری اصیل و معتبر از حقوق و عوارض گمرکی و ارسال به مجلس سنا

رئیس - گزارش شور دوم معافیت ورود و صدور

اشیاء عتیقه و آثار فرهنگی و هنری اصیل و معتبر از حقوق و عوارض گمرکی مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش شور دوم از کمیسیون فرهنگ و هنر

بمجلس شورای ملی

کمیسیون فرهنگ و هنر در جلسه چهارم خردادماه ۱۳۵۴ با حضور آقای حشمتی معاون وزارت فرهنگ و هنر لایحه شماره ۴۱۶۶ مورخ ۱۳۵۴/۲/۲۲ دولت راجع بمعافیت ورود و صدور اشیاء عتیقه و آثار فرهنگی و هنری اصیل و معتبر از حقوق و عوارض گمرکی را که گزارش شور اول آن بشماره ۱۷۵۰ چاپ شده است برای شور دوم مورد رسیدگی قرار داد و بشرح زیر بتصویب رسانید اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد مخبر کمیسیون فرهنگ و هنر - اسعد رزم آرا

گزارش شور دوم از کمیسیون امور اقتصادی و دارائی

بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور اقتصادی و دارائی در جلسه ششم خردادماه ۱۳۵۴ با حضور نمایندگان دولت لایحه معافیت ورود و صدور اشیاء عتیقه و آثار فرهنگی و هنری اصیل و معتبر از حقوق و عوارض گمرکی را برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه کمیسیون فرهنگ و هنر را تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون امور اقتصادی و دارائی - امان الله ریگی

رئیس ماده اول قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۵ - ورود و صدور اشیاء عتیقه و آثار فرهنگی و هنری اصیل و معتبر که در این قانون باختصار اموال فرهنگی نامیده میشود تابع مقررات زیر خواهد بود.

رئیس - در ماده اول نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) بماده اول رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده دوم قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۵ - ورود اموال فرهنگی اصیل و معتبر از پرداخت حقوق و عوارض گمرکی معاف است.

رئیس - در ماده دوم نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) بماده دوم رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۳ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۵ - واردکننده باید معادل پنج درصد ارزش اموال مزبور را هنگام ورود بفتح صندوق حمایت از هنرمندان بپردازد.

تبصره - اموال فرهنگی مربوط بفرهنگ و تمدن ایران از پرداخت پنج درصد مقرر در این ماده معاف است.

رئیس - در ماده ۳ نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) بماده ۳ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۴ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۵ - پنج درصد مذکور در ماده ۳ در مورد اموال فرهنگی که بانظارت دولت بقصد فروش از طریق عرضه در نمایشگاهها یا حراج ها و یانگارخانه ها وارد میشود و هنگام فروش از فروشنده دریافت میشود.

رئیس - در ماده ۴ نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) بماده ۴ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۵ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۵۵ - صدور اموال فرهنگی که مطابق قانون حفظ آثار ملی مصوب دیماه سال ۱۳۰۹ و آئین نامه اجرائی آن قانون در فهرست آثار ملی به ثبت رسیده و یا بشخص وزارت فرهنگ و هنر قابل ثبت در فهرست آثار ملی باشد ممنوع است. صدور اموال فرهنگی ثبت شده در آثار

ملی مشمول مقررات بند ۴ ماده ۱۲۷۰ قانون کيفر عمومی خواهد بود.

تبصره ۵ - اشیاء حاصله از جرایم مذکور در این ماده تحت نظر وزارت فرهنگ و هنر توقیف میشود در صورت محکومیت مرتکب دادگاه حکم ب ضبط اموال مذکور بنفع وزارت فرهنگ و هنر خواهد داد تا برای استفاده عمومی موزه ها اختصاص داده شود.

رئیس - در ماده ۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۵ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۶ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۶ - صدور اموال فرهنگی با استثنای اموال فرهنگی موضوع ماده ۵ این قانون با اجازه وزارت فرهنگ و هنر و پرداخت پنج درصد ارزش آنها بنفع صندوق حمایت از هنرمندان آزاد می باشد.

تبصره - دولت میتواند هر تعداد از اموال مذکور در این ماده را که برای موزه ها یا مجموعه ها و یا استفاده عمومی لازم بداند بر طبق ضوابطی که در آئین نامه معین خواهد شد خریداری کند.

رئیس - در ماده ۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۶ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش می کنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۷ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۷ - خریدار اموال فرهنگی موضوع ماده ۴ این قانون ظرف مدت یکماه از تاریخ خاتمه نمایشگاه یا تاریخ خرید در حراج یا ناگزار خانه میتواند بدون پرداخت پنج درصد مذکور در ماده ۶ آنها را از کشور خارج کند.

رئیس - در ماده ۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۷ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۸ قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۸ - پدید آورنده اموال فرهنگی میتواند آثار خود را بدون پرداخت پنج درصد مذکور در ماده ۶ همراه خود از کشور خارج کند.

رئیس - در ماده ۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۸ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش می کنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۹ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۹ - ورود یا صدور اموال فرهنگی که مشمول فهرست و مشخصات مذکور در آئین نامه های اجرائی این قانون نباشد تابع مقررات عمومی مربوط به صادرات و واردات کشور خواهد بود.

رئیس - در ماده ۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۹ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۰ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۰ - بوزارت فرهنگ و هنر اجازه داده میشود بنظور تسهیل در امر ورود و صدور اموال فرهنگی و دادوستد صحیح اموال مزبور رأساً یا با مشارکت بخش خصوصی مبادرت به ایجاد مراکز رسمی فروش یا حراج در داخل یا خارج کشور بآورد نماید.

رئیس - در ماده ۱۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۰ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۱ قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۱۱ - مقررات این قانون در هیچ مورد، عهدنامه ها و قراردادهای دوجانبه یا چند جانبه باین المللی ناظر به ورود و صدور اموال فرهنگی را که طبق قوانین و مقررات مربوط به تصویب دولت شانشاهی ایران رسیده باشد محدود نمیسازد و معافیت های مندرج در ماده ۳۷ قانون امور گمرکی مصوب خرداد ۱۳۵۰ بقوت خود باقی است.

تبصره ۱۵ - به موارد مذکور در این ماده صدی پنج مقرر در این قانون تعلق نمیگیرد.

تبصره ۲۵ - بجز موارد مذکور در این ماده قوانین و مقررات مغایر باین قانون در قسمتی که مغایرت دارد ملغی است.

رئیس - در ماده ۱۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۱ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۲ قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۱۲ - آئین نامه های اجرائی این قانون از طرف وزارت فرهنگ و هنر و وزارت امور اقتصادی و دارائی تهیه و بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید. در این آئین نامه ها مشخصات و انواع اموال فرهنگی و چگونگی تشخیص آنها و نیز اموالی که برای تشکیل موزه ها و مجموعه ها و استفاده عمومی لازم است همچنین نحوه ایجاد و اداره صندوق حمایت از هنرمندان و ترتیب جمع آوری و مصرف وجوهی که بنفع این صندوق و وصول می شود و نحوه نظارت دولت بر امر ورود و صدور و داد و ستد اموال فرهنگی و نیز سایر نظامات مربوط به اجرای مواد این قانون تعیین خواهد شد.

رئیس - در ماده ۱۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۲ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش می کنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت به مجموع مواد کلیات آخر لایحه رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه برای اظهار ملاحظات مجلس سنا فرستاده میشود.

۱۱- طرح و تصویب گزارش يك فوریتی کمیسیون دادگستری راجع به الحاق ده تبصره بقانون نحوه رسیدگی به تخلفات و اخذ جرائم رانندگی و ارسال به مجلس سنا

رئیس - گزارش يك فوریتی الحاق ده تبصره بقانون نحوه رسیدگی به تخلفات و اخذ جرائم رانندگی مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

گزارش از کمیسیون دادگستری

بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه ۵ خردادماه ۱۳۵۴ با حضور آقای هنرمندی معاون وزارت دادگستری و آقای دکتر نیک بی شهردار پایتخت لایحه شماره ۵۳۳۰ مورخ ۱۳۵۴/۳/۴ راجع به الحاق ده تبصره بقانون نحوه رسیدگی به تخلفات و اخذ جرائم رانندگی را که در جلسه روز یکشنبه ۴ خردادماه ۱۳۵۴ با قید يك فوریتی بمجلس شورای ملی تقدیم و فوریت آن نیز در همان جلسه بتصویب رسیده و بشماره ۱۷۵۷ چاپ شده است مطرح و بامختصر اصلاحی بشرح زیر تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه قانون الحاق ده تبصره بقانون نحوه رسیدگی به تخلفات و اخذ جرائم رانندگی

ماده ۱۹ و ۲۰ - بقانون نحوه رسیدگی به تخلفات و اخذ جرائم رانندگی ده تبصره راجع به مقررات راهنمایی و رانندگی در شهر تهران بشرح زیر اضافه میشود و اجرای تمام یا بعضی از این تبصره ها در هر يك از نقاط

دیگر کشور موکول به پیشنهاد وزارتخانه های کشور و دادگستری و تصویب هیئت وزیران خواهد بود. وظایف و اختیارات شهرداری پایتخت در صورت اجرای تبصره ها در سایر نقاط شهریانی کشور محول خواهد بود.

۱- تبصره های زیر به عنوان تبصره های ۳ و ۴ و ۵ بماده يك قانون مذکور اضافه میشود:

تبصره ۳ - در شهر تهران متخلفین از آئین نامه راهنمایی و رانندگی باید ظرف مدت پانزده روز از تاریخ تسلیم برگ اخطاریه به راننده یاالصاق آن بوسیله نقلیه جزای نقدی مقرر را به حسابی که از طرف شهرداری در شعب بانک ملی مفتوح میشود پرداخت نمایند. در صورت عدم پرداخت جزای نقدی در موعد مقرر مبلغ آن بدو برابر افزایش می یابد و متخلف میتواند این مبلغ را ظرف مدت شش ماه از تاریخ صدور برگ اخطاریه بحساب مذکور در فوق پرداخت نماید و هرگاه متخلف پس از

انقضای مدت شش ماه جزای نقدی مقرر را پرداخت نمود
 مأموران راهنمایی و رانندگی مکلفند وسیله نقلیه متخلف
 را با قفل مخصوص متوقف و راننده را جهت تعیین تکلیف
 بدادگاه هدایت نمایند. دادگاه پس از رسیدگی در
 صورت احرار از تخلف متخلف را به پرداخت جزای نقدی
 معادل سه برابر اصل جریمه محکوم مینماید و پس از
 پرداخت جزای مذکور وسیله نقلیه بلافاصله آزاد میگردد.
تبصره ۴- تخلفات رانندگان در شهر تهران وسیله
 کامپیوتر تنظیم میشود و دادگاه در صورت ضرورت اصل
 گزارش تخلف را مطالبه خواهد کرد.

تبصره ۵- مدت مرور زمان تخلفات رانندگی
 در شهر تهران دو سال است.

۲- تبصره های زیر بعنوان تبصره های ۲۰۱ بماده ۲
 قانون مذکور اضافه میشود.

تبصره ۱۵- مجازات تخلفات رانندگی در شهر تهران
 طبق آیین نامه از دو بیست ریال تا پنجاه هزار ریال است.

تبصره ۲۵- هرگاه راننده در شهر تهران ظرف یک
 سال سه بار مرتکب یکی از تخلفات زیر شود افسران
 راهنمایی و رانندگی موضوع ماده یک قانون علاوه
 بر اخذ جریمه مکلفند وسیله نقلیه مرتکب را از ۲۴ ساعت
 تا هفت روز با قفل مخصوص در محل یا در پارکینگ
 متوقف نمایند و متخلف را در صورت عدم تأدیه جزای
 نقدی بدادگاه هدایت نمایند.

سرعت غیر مجاز.

سبقت غیر مجاز.

عبور از چراغ قرمز راهنمایی.

عدم رعایت حق تقدم.

انحراف بسمت چپ خیابان.

عبور از محل ممنوع.

حمل مسافر با وسیله نقلیه غیر مجاز.

تخلیه نخاله و فضولات ساختمانی در معابر و
 پیاده روها.

توقف در پیاده رو خیابانها.

استفاده از لاستیک میخ دار جز در سه ماه آخر سال
 و مواقعی که راهنمایی و رانندگی مجاز اعلام مینماید.

۳- تبصره زیر بعنوان تبصره ۲ بماده ۳ قانون مذکور
 اضافه میشود:

تبصره ۲۶- در تهران شهردار پایتخت میتواند
 به درجه داران دیپلمه اداره راهنمایی و رانندگی که آموزش
 لازم دیده باشند اختیارات و وظایف افسران مندرج در
 ماده یک این قانون را از لحاظ تشخیص تخلف و اخذ جریمه
 تفویض نماید. بازرسان دیپلمه شهرداری که آموزش لازم
 دیده باشند میتوانند در تخلفات مربوط به عدم رعایت
 مقررات پارک کمتر را صادر نمایند.

۴- تبصره زیر بماده ۵ قانون مذکور اضافه
 میشود:
تبصره- در شهر تهران نسبت به رانندگانی که ظرف
 یک سال چندین تخلف مرتکب گردیده اند دادگاه میتواند
 با توجه به نوع و تعداد تخلفات گواهینامه رانندگی متخلف
 را از ۶ ماه تا یک سال ضبط کند. تعداد و نوع تخلفات و
 نحوه ضبط گواهینامه طبق آیین نامه خواهد بود که به پیشنهاد
 شهرداری پایتخت و تصویب وزارتخانه های دادگستری و
 کشور تعیین خواهد شد.

در این قبیل موارد گواهینامه راننده بوسیله مأمورین
 مذکور در ماده یک با تسلیم رسید اخذ و پرونده بدادگاه
 ارسال خواهد شد. مدت اعتبار رسید برای حق رانندگی
 ۱۵ روز است و در انقضای مهلت در صورتیکه از طرف
 دادگاه حکم برائت صادر نشود و یا مهلت مذکور تمدید نشده
 باشد راننده وسیله نقلیه در حکم راننده بدون پروانه خواهد بود.

۵- تبصره زیر بعنوان تبصره ۲ بماده ۶ قانون
 مذکور اضافه می شود.

تبصره ۲- در شهر تهران پلیس راهنمایی و رانندگی
 کروکی وضعیت تصادف و وسائل نقلیه را که فقط منجر
 به خسارت مالی شده باشد تنظیم مینماید و رانندگان
 اینگونه وسائل نقلیه مکلفند وسیله نقلیه خود را قبل از رسیدن
 افسر کارشناس به کنار معابر هدایت کنند.

در صورت امتناع رانندگان پلیس با وسایل مقتضی
 رفع سد معبر مینماید در صورتیکه با مشاهده محل وقوع
 تصادف و کروکی از طرف افسر راهنمایی ارتکاب تخلف
 محرز گردد طبق ماده یک اقدام خواهد شد.

۶- تبصره زیر بماده ۸ قانون مذکور اضافه
 می شود:

تبصره- در شهر تهران در خیابانهایی که بوسائل
 ایمنی عبور عابر پیاده مجهز شده باشد و بوسیله شهرداری
 برای اطلاع عامه آگهی شود عابر پیاده مکلف است فقط
 از محلهای مخصوص عابر پیاده عبور کند در غیر اینصورت
 اگر تصادفی بین وسیله نقلیه و عابر پیاده در سواره رو واقع
 شود مشروط بر آنکه راننده مست نبوده و گواهینامه
 مجاز رانندگی داشته باشد و با سرعت مجاز حرکت کرده
 و وسیله نقلیه او نقص فنی مؤثر در حادثه نداشته باشد مسئولیت
 جزائی متوجه راننده نخواهد بود در این مورد در صورتیکه
 سه نفر افسر ارشد کارشناس تصادفات راهنمایی و رانندگی
 عدم مسئولیت راننده را گواهی نمایند راننده آزاد خواهد
 شد و پرونده به مراجع قضائی جهت اقدام مقتضی ارسال
 می شود. عدم مسئولیت جزائی راننده مانع استفاده شخص
 ثالث از مقررات بیمه نخواهد بود.

۷- تبصره زیر بماده ۱۰ قانون مذکور اضافه می شود:

تبصره- برای وسایل نقلیه موتوری که در تهران
 شماره گذاری شده یا بشود از طرف اداره راهنمایی و
 رانندگی شناسنامه تنظیم خواهد شد و وسایل
 نقلیه که پس از انقضای یکسال از تاریخ اعلام اداره
 راهنمایی و رانندگی تهران بدون اخذ شناسنامه مورد
 استفاده واقع شود وسیله افسران اداره مذکور تا صدور
 شناسنامه یا ارائه آن متوقف میشوند.

در شهر تهران نقل و انتقالات وسایل نقلیه موتوری
 زمینی باید در اداره راهنمایی و رانندگی ثبت گردد و در
 صورتیکه سند انتقال در دفتر اسناد رسمی تنظیم شود
 سردفتر مکلف است سند انتقال را به اداره راهنمایی و
 رانندگی ارسال دارد تا از طرف اداره مذکور پس از ثبت
 انتقال در شناسنامه بصاحب آن تسلیم گردد. صدور
 رونوشت سند معامله قبل از ارائه شناسنامه جز به تقاضای
 مراجع رسمی و همچنین نقل و انتقال وسایل نقلیه در
 دفتر اسناد رسمی پس از انقضای مهلت یکسال مذکور
 بدون ارائه شناسنامه ممنوع است. سردفتری که از اجرای
 مفاد این ماده تخلف کند به پرداخت جزای نقدی از
 ده هزار ریال تا بیست هزار ریال در دادگاه انتظامی
 سردفتران محکوم خواهد شد.

رئیس کمیسیون دادگستری - شیخ الاسلامی

گزارش از کمیسیون امور اقتصادی و دارائی
 بمجلس شورای ملی
 کمیسیون امور اقتصادی و دارائی در جلسه ۶ خرداد
 ۱۳۵۴ با حضور نمایندگان دولت لایحه الحاق ده تبصره
 بقانون نحوه رسیدگی به تخلفات و اخذ جرایم رانندگی
 را مطرح و گزارش کمیسیون دادگستری را در این مورد
 تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم
 میدارد.

مخبر کمیسیون امور اقتصادی و دارائی - امان الله ریگی
 گزارش از کمیسیون کشور

بمجلس شورای ملی

کمیسیون کشور در جلسه ۶ خرداد ماه ۱۳۵۴ با
 حضور نمایندگان دولت لایحه الحاق ده تبصره بقانون نحوه
 رسیدگی به تخلفات و اخذ جرایم رانندگی را مطرح و
 گزارش کمیسیون دادگستری را در این مورد تأیید و تصویب
 کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم
 میدارد.

مخبر کمیسیون کشور - رضاسجادی

رئیس کلیات لایحه مطرح است آقای حیدر صائبی
 بفرمائید.

حیدر صائبی- بنده از فرصت استفاده میکنم و
 خدمت همکاران عزیز که اسمشان توسط حزب رستاخیز
 ملت ایران اعلام شده است تبریک عرض میکنم. اما در
 مورد این لایحه جرایم رانندگی بنده دوسه سال قبل که
 قانون نحوه رسیدگی به تخلفات رانندگی مطرح بود در
 فراکسیون پارلمانی صحبت کردم آقای دکتر یگانه جای
 آقای دکتر یزدان پناه بودند بنده همان موقع توضیح دادم
 که این لایحه افزایش جریمه در مردم و بخصوص در
 رانندگان تاکسی ایجاد ناراحتی و نارضایتی میکند و ما
 که علاقمند بملکت و شاهنشاه هستیم باید ضمن اینکه
 تربیتی و نظامی برای امر ترافیک ایجاد کنیم نباید موجبات
 ناراحتی مردم را فراهم کنیم آقای دکتر یگانه و چند تن
 از مسئولین امر تشریف آوردند نشستیم صحبت کردیم

ومن ثابت کردم که با جریمه زیاد نمیشود مسأله را حل کرد لطف کردند و يك مقداری تعدیل در آن جرائم قائل شدند و بعد لایحه را بمجلس آوردند متأسفانه با اینکه ما امیدواریم آقای شهردار پایتخت بتوانند و یا شهردارهای شهرها بتوانند مسأله ترافیک را حل کنند (کاظم مسعودی-شهرهای دیگر نیستند) اینجا نوشته شهرهای دیگر هم از این فیض عظمی استفاده بکنند بهر صورت در مورد این جرائم که تا ۵۰۰ تومان معین کردند بنظر من شاید ارزش پول مقداری کم شده است ولی کسانی که با اتومبیل آخرین سیستم اتومبیلشان را پارک میکنند و از جریمه صد تومان دوست تومان نمی ترسند از جریمه ۵۰۰ تومان هم نخواهند ترسید آنها باز خلاف میکنند ولی راننده تاکسی گرفتار میشود او در روز ۱۲ ساعت کار میکند و در طول این مدت یا سهواً خلاف میکند و یا حواسش جمع نیست همه ما راننده هستیم - اتفاق می افتد که ما حواسمان جمع نیست راننده تاکسی و طبقات کم درآمد واقعاً پانصد تومان برایشان کار دشواری است بنده تصور میکنم که باین صورت جریمه کردن مردم زیاد جالب نباشد باید در مبلغ تعدیل پیدا شود تا ایجاد نارضایتی مخصوصاً برای رانندگان تاکسی که مستقیماً با مردم سروکار دارند برایشان ایجاد عقده نکند پانصد تومان گرفتن کار دشواری است بنده در آن قسمت که اتومبیل را بخوابانند حرفی ندارم ولی برای راننده تاکسی که در روز ۷۰ تا ۸۰ تومان درآمد دارد اگر اتومبیلش را بخوابانند از کجا می تواند ارتزاق کند بنده تقاضا دارم که تربیتی داده شود که بنحوی این اشکال برطرف شود.

رئیس- آقای مهندس فروهر بفرمائید.

مهندس فروهر- بنده خواستم راجع به این لایحه

که اثرات مهمی خواهد داشت قبلاً برای ۴ میلیون نفر از اهالی تهران عرایضی بکنم بنده خود سالها است که در رانندگی واردم و به وضع رانندگی کشورمان نیز تا اندازه ای واردم و گواهی نامه خارج راهم دارم و عضو کمیسیون ترافیک هم هستم عرض میکنم بایستی حتماً در بهبود وضع ترافیک اقداماتی بشود و هر اقدام مفیدی که بشود فکر میکنم تمام طبقات استقبال بکنند ولی مجموع این لایحه که در دست بنده هست وافی به مقصود نیست بنده

خیلی صریح توضیح خواهم داد که چرا آقای معاون وزارت دادگستری تشریف دارند در دمورد بایدایشان توجه بفرمایند یکی در موردی است که آقایان کارشان قضاوت است و در مقام قضا در تمام شئون میشود در قانون مدنی و قوانین جزا محکومیت هائی را پیش بینی کرد.

بنده در میان قضات دادگستری دوستان بسیار ارزنده ای دارم چون مقام قضا مقام مهمی است، با آنها که صحبت میکنم حتی خودشان گفتند که جریمه یا مجازات از يك حدی که تجاوز کرده تنها نتیجه مطلوب نمی دهد بلکه نتیجه معکوس دارد و در مورد آن جرم و بزه عکس العمل ایجاد میکند و بطور مستقیم در تمام طبقات يك نوع خوف و عقده و يك نوع حالت عصیان ایجاد می کند.

سه سال پیش که لایحه از دیاد جرایم رانندگی را آوردند و در گروه پارلمانی آن روز مطرح شد و جناب سرتیپ نوری هم بودند تمام این مطالب را گفتم و ثابت کردم که جریمه از صد تومان بیشتر، آموغ لازم نیست گرفته شود. ولی بنده خواستم عرض بکنم که ۲-۳ سال پیش که این اصلاحیه را آوردند آن قانون آنطور که باید و شاید اجرا نشده است.

بنده از جناب معاون وزارت دادگستری و همچنین معاون محترم جناب نخست وزیر استدعا می کنم توجه بفرمایند و یادداشت کنند که تمام هم مأمورین راهنمایی و رانندگی صرف جرائم و تخلفاتی مثل توقف ممنوع اتومبیل هاست اتومبیل که فلسفه اش تحرك است یعنی موضوع ترافیک تحرك و دینامیک است و مردم در سر چهارراه ها جلوی چشم همین مأمورین رعایت حق تقدم نمی کنند و هر طور دلشان خواست به سمت چپ یا بطرف راست منحرف می شوند و بادور می زنند، و اینها اصلاً نگار، نه انگار که اینکارها جلوی چشمان مأمورین انجام می گیرد به این تخلفات توجه نمی شود ولی توقف ممنوع برایشان خیلی مهم است شما اگر آمار جرائم را بخواهید و ملاحظه بفرمائید می بینید که چه رقم درشتی مربوط به این مسئله میشود. در سابق مثلاً اگر کسی کاری داشت و مجبور بود که برود وزارت دادگستری چون جای توقف نبود پیه ۲۰ تومان جریمه را به تنش می مالید در جای

توقف ممنوع، توقف می کرد ولی این جریمه را پانصد تومان گذاشتن باعث میشود که او بجری تر شود و يك جریمه سنگین که داد بازم خلاف های دیگری بکند و عکس العمل شدیدتری نشان دهد و ۷-۸ تا تخلف بکنند تا با اصطلاح دلش خنک شود در مقابل آن جریمه بی جهتی که داده است. پس استدعای اول بنده اینست که خواهش می کنم معاون محترم وزارت دادگستری توجه کنند و در صورت جلسه هم منعکس شود که جرائم به این اندازه زیاد نه تنها هیچگاه وافی به مقصود نخواهد بود بلکه حتی ممکن است نتایج نامطلوب و معکوس داشته باشد. مطلب دیگری که باید بنده حتماً عرض بکنم این است که این کافی نیست که صد تا تابلو گذاشته اند کنار خیابانها که راننده محترم تخلف نکنند یا ماریج نروید. اولاً طبق مقررات همه جای دنیا گذاشتن تابلو در جاهائی که ماشین سیر می کند، خودش ایجاد تضاد می کند چون راننده تابلو را که می بیند يك نگاه کوچک هم که به تابلو بیندازد ممکن است خطرات زیادی در برداشته باشد. نمونه اش اینست که وزارت راه تمام تابلوهای زیادی را در راه ها برداشت چون اصولاً راننده وقتی کنجکاو شد که به تابلو نگاه کند همین انگیزه که می خواهد بداند تابلو چه چیز است تولید تضاد و یا انحراف و عدم دقت در رانندگی می کند و در هر حال آن نتیجه مطلوب که مورد نظراست نمی دهد. به همین جهت بنده استدعا دارم بموازات پیاده کردن مقررات ترافیک که بنده عرض کردم نمی توانم با تمامش موافق باشم بایستی این حقایق را در نظر داشت و بایستی از افرادی که گواهی نامه رانندگی دارند، حتی از ۲۰ تا ۳۰ سال گذشته از همه آنها خواست که در کلاسهای ولو دوسه جلسه حضور پیدا کنند و آنها را تعلیم داد و قانون را برای آنها خواند و گفت که تجاوز به حق دیگران ممکن است شمارانیم دقیقه زود تری بمقصد برسند ولی در حقیقت وقت شمارا تلف می کند و من حیث المجموع تمام ترافیک را فلج می کند. ضمن تعلیم دادن تمام این مقررات باید به آنها تذکر داد که قانونگذار ناچار شده است که برای بعضی تخلفات اولویت قائل بشود و برای آنها جرائم بیشتری در نظر بگیرد تا متخلف نباید بگوید که من نمیدانستم درست است که در هر قانون این که بگوئیم من اطلاع نداشتم

نمی دانستم مؤثر و کافی نیست. ولی ما باید این اشخاص را تعلیم بدهیم و بعد قانون را در باره شان اعمال کنیم.

جناب آقای نخست وزیر هم بارها فرمودند ایرانی که در ذاتش تعارف است چطور میشود که وقتی پشت رل می نشیند این را از یاد می برد و خودخواه می شود خوب، در همه کشورهای دنیا عیوبی هست که خاص يك عده ای است ولی بنده خواستم بگویم که از این عیوب که عدم توجه و خودخواهی وزیرها گذاشتن حق دیگران است آیا همان مجریان قانون که افسران راهنمایی باشند از این قاعده مبرا هستند؟

اگر من راننده وقتی می نشینم پشت رل يك عیب هائی دارم، آن افسران هم همان عیب ها را دارند، حرف آنها که وحی منزل نیست! جناب وزیر دادگستری بنده آخرش می رسم به این مطلب که در اجرای این قانون به دادگستری بی احترامی شده است. پس بنا بر این اینها هیچ موجب آن نمی شود که از ۱۰ هزار تا نظری که افسران راهنمایی می دهند ۱۰ تای آن اشتباه نباشد. در این قانون یا جای دیگر پیش بینی شده افسری که بعلنی اشتباه می کند، او قاتلش تلخ است و یا عقده دارد و جلوی ماشین را می گیرد که در اینجا غلط ایستاده ای یا سرعت زیاد بود، چگونه به اشتباهش پی میرسد؟ آیا این درست است که بگویند تمام تقصیرات باراننده است؟ این را دقت بفرمائید و به او بگوئید که دقت کافی بعمل آورد و از اختیارانش در مواقع لازم و مشخص استفاده کند. خیلی موارد هست که تخلف مشکوک است یعنی اگر دو تا افسر باشند ممکن است يك افسر امری را تخلف بداند و افسر دیگر بگوید نه، اینکه اینجا توقف کرده موتور اتومبیلش روشن است و بنا بر این تخلف نکرده است و نباید جریمه بشود. بعلاوه بعضی موارد است که متخلف در حین ارتکاب مجش را می گیرند که خودش هم هر چقدر که بی انصاف باشد نمی تواند انکار کند و می گوید هر چه هست می دهم اما در مواردی که تردید دارد میگوید آقا بمن ظلم و اجحاف شده مثلاً با دیدن ساعت پارکینگ يك دقیقه را اهمیت ندهید شخه ی رفته فلان چیز را بخرد و برگ تخلف روی ماشینش می چسباند به محض اینکه این برگ تخلف الصاق شد با به آن شخص داده شد صرفاً این نیست که

این تشخیص آیه قرآن است در قانون راهنمایی و رانندگی هیچگونه اعتراضی مسموع نیست در تمام مراحل، بنده خواستم این جا عرض کنم چرا دادگستری را به بازی می گیرید دادگستری آمار میدهد از ده هزار تخلف يك رأی برائت هم در آن نیست. وقتی يك دادگاه به مناسبت گزارش پلیس رأی میدهد صد درصد یعنی ۹۹/۵ درصد هم نیست صد درصد محکومیت است بنده خودم رفته و در دو، سه دادگاه نشستم و کسی نبود که از من بپرسد چه کسی هستی؟ نگفتند نوبت تان چیست؟ همینطور نشستم رئیس دادگاه فقط گزارش پلیس را خواند و ۱۵۰ تومان جریمه کرد، بنده از خود قاضی پرسیدم گفت این قانون ظالمانه است محل آن قاضی را می توانم بشما نشان بدهم و اسم ببرم او گفت راهی برای ما از لحاظ برائت نگذاشته اند چرا نام قاضی دادگستری را به میان می کشید در این جا نوشته شده اگر جریمه را در عرض ۶ ماه ندهند پلیس توقیف می کند و یا جریمه دو برابر میشود و یا ماشینش را قتل می زنند و تا پولش را ندهند ماشینش را آزاد نمی کنند جناب آقای معاون وزارت دادگستری اینجا دادگاه های تان ملعبه است بنده معذرت می خواهم چون برای مقام قضاوت احترام زیاد قائم و دادگاه موظف است تمام افراد اشخاص را تا نقر آخر محکوم بکنند پس چرا اسم دادگاه را می آورید. شما که ماشین را توقیف می کنید جریمه اش می کنید و تا پولش را ندهد ماشین را آزاد نمی کنید پس اسم دادگاه نباید برده شود سابق وضع دیگری بود، شما گواهینامه متخلف را می گیرید اگر گواهینامه اش را بگیرد این تبدیل میشود به رانندگی بدون گواهینامه با وجود تمام این کارها می آید در ضوابط قضاوت دادگاه می نویسد که اگر امضای پنج نفر شاهد در موقع تخلف را بیاورد و ارائه دهد. در این گونه موارد می تواند برائت حاصل کند و الامردم ۲۰۰ یا ۳۰۰ تومان جریمه یا دو برابر سه برابر آن را میدهند و خودشان را خلاص می کنند بنده به تمام افراد و روزنامه ها را توصیه می کنم که بنویسند تا مردم روشن شوند که بمحض اینکه جریمه میشوند فوراً جریمه شان را بدهند چون این جریمه ها دو برابر خواهد شد و اگر نروند هم ماشینشان قفل میشود هم جریمه سه برابر میشود هم محکمه مجبور است برخلاف میل قاضی

جریمه را ۳ برابر میکند بنده این مطالب را که عرض کردم از روی خلوص نیت است بنده میدانم که آنها از لحاظ همکاریشان با دستگاهها يك مطالبی دارند که واقعا دلشان می خواهد به نفع اجتماع کار می کنند ولی تا موقعی که پارکینگ های شهرداری روی کاغذ است کاری نمیشود کرد چند سال است که صحبت از پارکینگ میدان ۲۵ شهرواست پارکینگ سه طبقه و پانچ طبقه ولی همه این ها به روی کاغذ است میدانم که خواهند گفت که مهندس مشاور مان بد بوده است بنده نظرم این است که بهرحال پارکینگ را باید درست کنند نرخش را از ۵ ریال ۲ تومان بکنند در کشورهای خارج مثلاً در سوئیس قیمت پارکینگ ها ۲۴ ساعت ۱۴ فرانک میشود یعنی حدود ۴ تومان امریکا پارکینگ خیلی گران است. آقای دکتر رشتی قیمتش را میتوانید بفرمائید؟ فرانسه چون فرانکش کمتر است ارزاتر است ولی بطور کلی پارکینگ نرخش زیاد است زیر دریاچه ژنو ۵ هزار متر پارکینگ دارد شما پارکینگ درست بکنید اگر کسی انومبیلش را آنجا گذاشت به قلاوه و به زنجیر بکشید و شلاق هم بزنید اگر جانی تابلو نبود باید توقف ممنوع نباشد افرادی هستند که آمده اند و چند دقیقه ای کار دارند یکی ۵ دقیقه و یکی چند دقیقه ای کار در دو می ایستد و این را عمداً نمی کند از روی ناچاری انجام میدهد در مقام قضاوم موارد مخفیه هست ولی از لحاظ این مجریان که نظرشان برای بعضی ها وحی منزل است و آیه قرآن است. بدون تجدید نظر، بنده افرادی را میدانم که در حضور خود بنده ظلم کردند بطوری که یکی ماشین فولکس واگن سواری بود و این فولکس واگن کامیون حساب شد و این فرد آمد و تمام پولش را در آورد که ۱۰۰ تومانش را بدهند داشت، و در این جا فولکس واگن کامیون شد و از این نمونه ها زیاد است. این قضیه را بنده به چشم خود دیدم که فولکس واگن کامیون شد و امثال آن را، البته خیلی هم هستند که بمقررات می خندند و مقررات را رعایت نمی کنند، این ها را مجازات کنید وقتی فهمید که مجازاتی هست و مجازاتی در کار است می آید و خودش را اصلاح می کند، بنده رفته پای صحبت رئیس شهربانی نشستم ایشان می گفتند وسایل موتوری و افسران را ۱۰۰ دلار زیاد می کنیم این باید مشخص باشد و همه جا همه آماده کنترل باشد افسرانی که توی اداره هستند به این تخلفات رسیدگی

می کنند و باید موتور بی سیم داشته باشند. آن موقع می توان گفت که قانون درست اجرا میشود و اگر کسی از این خط به آن خط می آید می دانند عکس های تلویزیونی برداشته میشود و باز ادا ۵۰ کیلومتری و یا ۵۵ کیلومتری هم دارد و حداکثر سرعت ۵۰ کیلومتر است و در این فاصله عکس اش را بر میدارد و به استناد آن عکس جریمه می گیرد و خود شما باید يك عده قضات خوبتان را بفرستید در میان این افسرها و بگوئید شما هم باید قاضی بشوید چون شما در اعمال يك عده راننده قضاوت می کنید بنابراین چون این مسئولیت بشما داده شده است شما هم باید این مسئولیت را درک کنید و ابتقدر تند نروید يك تربیت وجدانی، قضائی و تربیتی باین افسران بدهید همه شان خوب هستند مردم راهمه تربیت کنید و پارکینگ هم بسازید ولی جریمه ۵۰۰ تومان نباشد بنده خواستم اینها را اگر بشود خدمت خانها و آقایان و همکاران گرامی ام عرض کرده باشم و اگر اینطور باشد، شروع کنند با تجربه و بجائی می رسم، بنده از طول کلام معذرت می خواهم. متشکرم (احسنت)

رئیس - آقای فرهادپور بفرمائید.

فرهاد پور - مشکل ترافیک یکی از مشکلاتی است که در عصر ماشین، دردنیای امروز همه کشورهای پیشرفته این گرفتاری را دارند ماهمه در این عصر پیشرفته صنعتی با این مشکل دست بگریبانیم همه علاقمند هستیم که راه حلی برای بهبود وضع ترافیک پیدا کنیم ولی متأسفانه راه حل مان هم مثل ترافیکمان شتاب زده است (صحیح است) در قوانین اکثر آ اصل مشورت، اصل مطالعه، اصل نظرخواهی از مردم از اصول مهمه است بخصوص پاره ای از قوانین ماهیتش ایجاب می کند که مدتی از مردمی که با آن قانون سروکار دار نظرخواهی بشود، بحث بشود در مطبوعات منعکس بشود تا يك نتیجه مطلوب و صحیح بدست بیاید مادربك قانونی که با سرنوشت تمام مردم بستگی دارد متأسفانه باشتابزدگی می آیم و با فوریت این قانون را می گذرانیم، بنظر من فوریت این قانون مثل سبقت راننده گان است که موجب درد سر مردم میشوند این قانون نظرخواهی لازم دارد. روزی که راهنمایی و رانندگی شهرداری سپرده شد و من چون شخص شهردار را مصمم می بینم که در اینکار توفیق پیدا کنند ولی

هیچ ضرورت ندارد که ما فکر کنیم که متخصص ترین افراد در این کار شخص ایشان است وقتی وظیفه راهنمایی و رانندگی شهرداری سپرده شد من بخودم این نوید را دادم که آن قسمت از مسائلی که شهرداری ها بخصوص شهرداری تهران برای بهبود امر راهنمایی و رانندگی و وظایفی که شهرداری ها بعهده دارند و از روی عدم همکاری با سایر دستگاهها این وظایف را خوب انجام نداده اند امروز که راهنمایی و رانندگی شهرداری سپرده میشود در مقام رفع مشکلات و وظایفی که مستقیماً شهرداری مربوط است بر آید. لایحه ای را که بنده می بینم لایحه ای است که فلسفه اش در شدت مجازات است ضرورت نداشت که این را بدهیم شهرداری بعدم شهرداری جریمه را از ۵۰ تومان به ۵۰۰ تومان بکند، خود شهربانی بهتر میتواند اینکار را بکند، بایستی برویم بدنبال راه حلهای واقعی بنظر من چون هم حسن نیت داریم و هم می خواهیم این قانون بطور واقعی و خوب اجرا شود. در قوانین راهنمایی و رانندگی جناب آقای یزدان پناه، اصل آموزش و جامعیت و عادت و دوام قانون و مقررات و علائم یکی از اصول مسلمه است در صورتی که بنده می بینم شما قانون آورده اید برای تهران و این را حصار می کشیم. از شهرستان کسی که بهتران می آید راهنمایی و رانندگی بایستی در سطح کشور هماهنگ و یکپوخت در همه جا بنحوی اجرا بشود که تمام مردم ملک ما اعم از راننده یا پیاده عادت کنند به شناخت مقررات رانندگی و عبور و مرور و این برایشان ملکه و عادت ثانوی بشود من، من باب يك توصیه عرض می کنم که اجرای این کار در شهرهای کوچک واجب تر و بهتر است و نتیجه هم زودتر بدست می آید در مسئله عدم تغییر ضوابط رانندگی، شما صبح از يك خیابان رد میشوید می بینید که سرازیر است بعد از ظهر سربالا است یکساعت علامت دارد و یکساعت علامت ندارد بیچاره به راست و به چپ از ساعت فلان تا فلان مجاز است تمام اینها برای يك آدم غریبه که به تهران می آید برای شهری که جاذبه توریستی پیدا کرده خواندن اینها اصلا دور بین میخواهد ساعتش را نگاه می کند از ۷ تا ۹ مجاز است ممکن است ساعتش ۵ دقیقه اختلاف داشته باشد اینها مقررات مسخره ای است که باید در آنها تجدید نظر شود اما اهم

مسائل این بود که شهرداری تهران برای افزایش سطح عبور امکان بیشتر عبور و مرور، پل هوایی، معابر جدید و پارکینگ ایجاد کند و نظائر آن وظایفی که باشهرداری است و از بحث آن بدلیل کمی فرصت صرف نظر می‌کنم اگر خواسته باشند اولیای شهرداری بکروز قرار بگذارند دو سه ساعت می‌نشینم بحث می‌کنیم تاروشن بشوند که چه عواملی و چه برنامه‌ریزی در امر بهبود ترافیک مؤثر است چون جناب فروهر، بنده می‌خواهم عرض کنم ترافیک ما نتیجه نیاز عبور و مرور است اگر ما بایک برنامه‌ریزی این نیاز را کم کنیم بطور یقین یک کمکی کرده ایم یک تلفن منظم در تهران ممکن است ۱۵ درصد روی امر ترافیک شماموثر باشد یک بست شهری منظم ممکن است ۱۰ درصد روی ترافیک شماموثر باشد برنامه ریزی برای فروشگاه‌های بزرگ چرامی روید یک جا فروشگاه درست می‌کنید و یک گره کور درست می‌کنید موظفش کنید در ۸ گوشه تهران ۸ تا مغازه بایک جنس و یک نرخ بسازند. نام نویسی اطفال در مدارس، مصلحت مملکت شمامست یکنوع قوانین می‌آورد ۵۰۰ تومان از یک راننده می‌خواهید جریمه بگیرد در صورتیکه ممکن است نداشته باشد موظف کنید مدارس در محدوده ساکنین ثبت نام کنند که این قدر در شهر تهران به کثرت عبور و مرور اضافه نکنید و سرنوشت عابرین پیاده هم به دست رانندگانی که به حکم این لایحه ما آن‌ها را آدم‌های غیر مقرراتی می‌شناسیم سپرده شده من از شهردار تهران استدعا دارم پیاده‌روها را بسازد شما توی شهر تهران توی پیاده‌رو راه بروید آدم چشم دارد اگر زمین نخورد آنوقت دلشان بحال ناینا بسوزد یک مسئله مهم مسئله سوار شدن تاکسی است در شهر تهران ببیند دوسوم سطح عبور و مرور خیابان برای مسافر منتظر تاکسی یا بهتر بگوئیم اتوبوس‌های کوچک خود سرباتا کسی متر گرفته میشود این از معجزاتی است که در هیچ جای دنیا چنین چیزی ندیده‌ایم آقای شهردار توی کمیسیون میگفتند که از نقاط مختلف دنیا دیدن کرده‌اند بنده این یکی را نمیدانم از کجا یاد گرفته‌اند که تاکسی متر باشد ولی ۵۵ تا مسافر مختلف سوار کنند آن چه مسلم است بهبود امر ترافیک مورد علاقه عموم و مصلحت عموم است اما آنچه مسلم تر است این است که راهش این نیست برای کار ترافیک بایستی کار بنیادی کرد فکر اساسی کرد بایستی

وظایف اساسی برای اینکار در نظر گرفت امروز که این کار بشهرداری سپرده شده است بنده معتمد قبل از هر چیز کسر انجام وظیفه گذشته‌اش را شهرداری تهران بآن عمل کند بعنوان مثال ترافیک سنگین جاده تهران شمیران (کوروش کبیر) چه عاملی تا بحال مانع بوده که این خیابان مقابل راباز نکرده‌اند و راه عبور و مرور را نساخته‌اند شما نگاه کنید، این آقایان اگر در گره کور مرکز شهر نگاه بکنند با سه چهار پاساژ جدید، محل عبور جدید، واقعا میشود این مشکل را حل کرد؟ فکر وظیفه خودشان نیستند و برای انجام یک چنین مقصودی بشدت مجازات متوسل شده‌اند بنده بیهیچوجه شدت مجازات را آقای هنرمندی راه حل نمیدانم و با تبصره ۶ این لایحه صد درصد مخالفم و پیشنهاد حذف رابعنوان یک نماینده تقدیم میکنم ماکه این تبصره را تصویب کنیم هر آدمی که روی بی‌مبالاتی یک راننده زیر ماشین برود یک قسمتی از خوشن گردن ما خواهد بود، تربیت و عادت دادن، آموزش مردم در راهنمایی و رانندگی از اهم مسائل است، خاطرهای بیاد آمد، یک روز خدارحمتش کند مرحوم منتصر شهردار تهران بود در اطاقش بمن گله کرد که این میدان توپخانه را نگاه کن راهروی زیرزمینی با سنگ مرمر ساخته‌ایم ولی مردم از رو رد میشوند بنده بایشان گفتم گناه از شماست تعجب کرد گفتم اگر بجای سنگ مرمر شما راهروی سیمانته می‌ساختید و برای هر هفت خیابان این میدان راهروی زیر زمینی میگذاشتید بهتر بود، مثلاً من که از باب همایون می‌خواهم بفردوسی یا ناصر خسرو بروم راهروی زیر زمینی ندارم جانم در خطر است بنابراین چرا در جای دیگر از راهرو زیرزمینی رد بشوم. عادت دادن مردم و تعمیم یک سلسله مسائل این خود یک مسئله است. حتماً باید تمام خیابانها خط کشی بشود و بوسائل ایمنی مجهز بشود تا مردم عادت کنند که از خط کشی رد شوند الا من عامی و فلان پیرزنی که از فلان ده آمده و نمی‌داند خط کشی چیست اگر از جای دیگر که خط کشی ندارد رفتیم خونمان با چه کسی است؟ بنده پیشنهاد حذف تبصره ۶ را حضور مقام ریاست تقدیم می‌کنم و از جناب شهردار تهران که با علاقمندی کار ترافیک را دنبال می‌کنند انتظار دارم قبل از هر نوع شدت عمل به لکه گیری خیابانهای تهران

پردازند به پر کردن چاله چوله‌ها پیردازند و به پنجره‌هایی که روی نهر هاست و اکثر آ می‌شکند و موجب زحمت در امر ترافیک میشود پیردازند، در کمیسیون بایشان گفتم خوشحال هستم از اینکه توجه کردند، اکثر شما می‌بینید که اتوبوسهای دوطبقه در طبقه بالا تصادف دارد شاید اسباب تعجب باشد برای این است که نوع اتوبوس را مناسب بانوع آرایش درخت‌های تهران انتخاب نکرده‌ایم، علامت راهنمایی و رانندگی زیر شاخه و برگ است و راننده نمی‌بیند و اکثر آ چراغهای شهرداری هم زیر این شاخه و برگها پنهان است، این‌ها یک سلسله وظایف کوچکی است که بنظر من قبل از اینکه ما برویم و راننده را با پانصد تومان جریمه به شلاق ببندیم و افراد بی بضاعت را تحت فشار و زحمت قرار بدهیم باین سلسله مسائل برسیم بهتر است چون رفع این مسائل در بهبود امر ترافیک مؤثر خواهد بود و آنچه مسلم است اصل عدم مسئولیت رانندگان در مورد تصادف با عابرین در غیر نقاط خط کشی شده بنظر من مسئله ایست بی‌مورد و بی‌موقع و بیهیچوجه در شرایط کنونی نمیتوانیم چنین امری را تجویز کنیم در زمینه تصادفات در کمیسیون عرض کردم اینجام میگویم یک کاری بکنید که بایک تصمیم خیلی از مشکلات مرتفع بشود ما آمدیم بیهیچ شخص ثالث و بییه بدنه برای ماشین‌ها گذاشتیم، مالک ماشین در موقع تصادف منتظر می‌شد تا افسر راهنمایی بیاید و بگوید چه کسی تقصیر دارد، امروز هم با وجود بیمه شخص ثالث این نقیصه برطرف نشده، شما ملاحظه کنید در موقع تصادف ماشین در وسط خیابان می‌ماند تا افسر بیاید و کروی بکشد و بعد آنها را می‌برند کنار خیابان، خود این موضوع در یک ترافیک شلوغ چقدر مشکل ایجاد می‌کند، چه مانعی دارد که ما هر وسیله نقلیه‌ای را که روی چرخش می‌چرخد بیمه اتوماتیک نزدیک شرکت بیمه دولتی بکنیم و بخش خصوصی هم از این موضوع صرف نظر بکنند و از این منفعت بگذرند اگر هم میخواهند آژانس یا نماینده آن بیمه بشوند و مبلغ بیمه هم تأمین بیاید وقتی بیمه اتوماتیک بود همه بیمه هستند و اگر با هم تصادف کردند دیگر احتیاجی به آمدن پلیس راهنما و کروی کشیدن و جراثقال آوردن و سایر تشریفات ندارد مگر

اینکه جنبه جزائی پیدا کند. یک معذرت از هم میخواهند و هر کسی راه خودش را می‌گیرد و میرود و خسارتش را از شرکت بیمه می‌گیرد یا به تعمیرگاه شرکت بیمه مراجعه می‌کند، مثل همه‌جای دنیا. چرا مالقه را از پشت سرمان میخواهیم بدهان بگذاریم؟ تصور این مطلب را بفرمائید ببینید تنظیم کنندگان لایحه در امر ترافیک آمادگی ندارند و با این لایحه بهبودی حاصل نمیشود، امیدوارم عراض من در مورد حذف تبصره ایکه برای همه ما یک مسئولیت اخلاقی بوجود خواهد آورد مورد توجه همکاران قرار گرفته باشد. (احسن)

رئیس - آقای جعفری بفرمائید.

روح الله جعفری - با اجازه جناب آقای رئیس مطالبی در مورد ترافیک و این لایحه بوسیله همکاران ارجمند گفته شد و کار بنده را سبک کرد بنابراین من خلاصه‌ای عرض می‌کنم، بلاشک خلافکار باید تنبیه بشود و کسی هم که کار خوبی کرد باید تشویق بشود باین ترتیب خیلی از مسائل خود بخود حل میشود ما باید توجه کنیم آن کسی که خلاف کرده آیا آن خلافش عمدی است یا از روی عدم اطلاع از مقررات یا قوانین است. پس در این مورد اگر بررسی کنیم باصل آموزش بی‌می‌بریم، در این مورد بخصوص بایستی آموزش را از لحاظ فردی و اجتماعی در نظر بگیریم، نه تنها ما این مسئله را در سطح شهر تهران یا شهرهای بزرگ باید مورد توجه قرار بدهیم بلکه در سطح روستاها بایستی مسائل ترافیک و تردد با اتومبیل را آموزش بدهیم. خود بنده یک دهاتی بودم این مقررات اگر از آن سطح شروع بشود در این سن که بنده الان هستم خیلی از مسائل برایم حل شده بود (صحیح است) من اینجا راجع به عواملی که در امر بهبود ترافیک مؤثر است یعنی عامل آموزش را عرض کردم در سطح خانواده، در سطح اجتماع، در مدارس حتی از کودکان تا آخرین مرحله تحصیلی آموزش را نمیشود ندیده گرفت، یعنی محیطی که در شهر است یا بین شهرهاست از لحاظ جاده‌ها، از لحاظ خیابانها از لحاظ پارکینگ‌های داخل شهری باید آموزش کافی داد راجع به گردشگاهها، چراغهای راهنمایی هوایی و زمینی صحبت شد و بنده عرضی نمی‌کنم توسعه خیابانها مسئله ایست که باید بآن

توجه بموقع بشود، اگر شهرداری در توسعه و باز کردن این خیابانها فرض کنید بطرف شمال، جنوب، شرق، غرب تأخیر کند روز بروز قیمت های زمین و ساختمانها بالا می رود و گرانتر میشود (صحیح است)، ما الان داریم آن بی توجهی هایی که در امر ترافیک در شهرها شده جریمه اش را میبریم از بیم جابجا شدن مردم بسیار مؤثر است فرض بفرمائید عده ای در غرب تهران در کارخانجات کار می کنند و اینها باید از مرکز شهر بروند سر کارشان و عصر بر گردند. این جابجا شدن جمعیت مشکلات فراوانی در امر ترافیک ایجاد میکند مسئله ایجاد ساختمان که خوشبختانه در دست اجراست و جزو برنامه دولت است باید بآن توجه شود که در محدوده کار آنها باشد و در محله های کار، محل سکونت ایجاد بشود. راجع باسفالت خیابانها هم صحبت شده امر همکاری مردم در کار ترافیک بسیار مؤثر است، مردم را بوسیله دستگاههای ارتباط جمعی، روزنامه ها بایستی وادار کرد که خودشان با خودشان همکاری کنند یعنی من که در پشت فرمان هستم با آن کسی که پشت فرمان است اگر در راه دادن بیکدیگر همکاری کنیم خیلی از مسائل حل خواهد شد سال قبل در شهرم شهردار از مردم کمک خواست که برای نظافت شهر کار کنند ظرف یک هفته با همکاری مردم در این شهر یک ریزه کاغذ خورده پیدا نمیشد پس همکاری مردم را صمیمانه باید جلب کرد البته با ارائه کارهای خوب ب مردم، در مورد خط کشی ها باید توجه شود در زمستان خط کشی ها از بین می رود باید رنگهای خط کشی خیابانها از نوع جنسی باشد که ثابت بماند در مورد تصادفات خارج از خط کشی صحبت شد که در لایحه منظور شده و بایستی توجه کرد اگر یک اتومبیلی با سرعت چهل کیلومتر در ساعت حرکت کند و عابری هم از پیاده روی خواهد ناگهانی بدود و بآن طرف خیابان برود و این خیابان هم اگر ۲۰ متر عرضش باشد اگر راننده عابر را ببیند با آن سرعت چهل کیلومتر از آن لحظه دید تا اتخاذ تصمیم برای گرفتن ترمز لااقل یک ثانیه میگذرد در این یک ثانیه این اتومبیل باز در متر روی زمین راه می رود تا ترمز نکند سرعت اتومبیل، وزن اتومبیل، شتاب اتومبیل و منتج این سه نیرو باز پنج تا ده متر اتومبیل را روی زمین

میکشد البته بنده سرعت ۴۰ کیلو متر عرض کردم بدهی است که اگر سرعت بیشتر باشد اتومبیل بیشتر روی زمین کشیده خواهد شد در مورد دیگر عرض کنم بارها دیده شده که عابر مصدوم در خیابان افتاده و شاهدی هم وجود ندارد و نمیدانند که چه کسی خلافکار است بنده خودم یک هفته بازداشت شدم و مدت ها ناراحتی یک تصادف را داشتم برای اینکه می خواستم بیک نفر که مصدوم شده بود کمک کنم چون آن راننده ای که تصادف کرده بود فرار کرده بود دو ماه سه ماه دویدم تا این مسأله را حل کردم در اثر این ترافیک خراب بین شهری بنده خواهرم و شوهرش را از دست دادم و سه بچه آنها بی سرپرست مانده اند البته خیلی از خانواده ها در این مورد صدمه دیده اند بهر صورت امیدوارم هر چه زودتر بابکار افتادن راه آهن زیرزمینی و وسائل عمومی سریع السیر و توسعه خیابانها مخصوصاً ایجاد خیابانهای کمربندی دور شهری و همکاری مردم این مشکل ترافیک برای همیشه حل شود. (احسنت)

رئیس - آقای کاظم مسعودی بفرمائید.

کاظم مسعودی - مطالبی را که همکاران محترم

اینجا عنوان کردند یادآوری بود باید عرض کنم که بنده بایشهاد جناب آقای فرهاد پور موافق هستم البته رأی مجلس محترم است ولی چنانچه این تذکراتی را که در اینجا همکاران محترم توجه دادند مراعات بشود ما خیلی از مسائلمان حل میشود مثلاً مایادمان نرفته که جناب شهردار محترم پایتخت از روزی که تشریف فرما شدند در این پست قول دادند که جاده سوم تا دوسه ماه دیگر افتتاح میشود و تا این تاریخ درست نشده البته فعالیت هم میشود. اما مطلبی عنوان شده که اگر تذکرات آقایان را توجه کنند خیلی از مشکلات ترافیک در آینده حل میشود مثلاً در تمام دنیا در شهرهای بزرگ در چهار نقطه شهر شمال جنوب و شرق و غرب پارکینگ های بزرگ تأسیس میشود از طرف شهرداریها و همین موضوعی بود که خود آقای شهردار چندین مرتبه گفتند راجع به همین میدان بیست و پنج شهریور فرمودند که تمام شده است و در این نقاط پارکینگ هایی درست میشود در این صورت تمام ماشینها می آیند در این پارکینگ ها پارک میشوند و با وسایلی که تهیه شده سر کارشان میروند و عصر هم برمیگردند و ماشینشان را بر میدارند و میروند به منزلشان این در امر ترافیک از مهمترین

مسائل است یعنی بجای اینکه ۵۰ تا ماشین راه بیندازند ملاحظه میفرمائید هر ماشینی از شمیران بطرف شهر می آید یک نفر سر نشین بیشتر ندارد اگر یک اتوبوس مرتب باشد و بیاید بنده نوعی هم سوار میشوم و میروم سر کارم و عصر هم دوباره ماشینم را از پارکینگ بر میدارم میروم به منزل مثلاً در شهر لندن در تمام خیابانها که ترافیکش هم دو طرفه است هیچوقت ترافیک گیر نمیکنند برای اینکه مردم آموزش دارند و عادت به قانون شکنی ندارند بایستی ببینم در این لایحه که با فوریت تقدیم مجلس شده برای آینده چه آموزشی را در نظر گرفته اند بنظر من این آموزش باید از امسال در کودکانها شروع بشود که تا پنج سال دیگر لااقل کودک دبستانیمان در آموزش راهنمایی و رانندگی وارد بشود حالا اگر در روستاها لازم شد آن یک امری است که در تمام شهرها شهر بانی این کار را می کند ولی ما عاجلاً راجع به تهران صحبت می کنیم در هر جای دنیا که بروید پارکومتر یکی از مهمترین مسائل ترافیک است. شما خیابانهای تهران را نگاه کنید با این وضعی که دارد در دو طرفش تابلو توقف ممنوع زده شده ماشین که می آید ۱۰ دقیقه از داروخانه دارویش را بخرد باید ۵۰ دقیقه دور بزند تا جایی برای ایستادن پیدا کند خود این در امر ترافیک ایجاد اشکال می کند ولی اگر پارکومتر باشد پیاده میشود کارش را انجام میدهد و این خیابانها اینطور شلوغ نمی شود مایادگر فتریم که تا بنوا نیم خیابانها را خلوت کنیم چرا؟ برای اینکه بار خودمان را سبک کنیم چون وقتی پلیس دید که در آن طرف یک ماشین ایستاده فوراً باموتورش می رود آن را جریمه میکند اما خیابان فردوسی به این بهی چرا باید دو طرفش بند باشد شما موقعی میتوانید تابلو توقف ممنوع بزنید که پشتش پارکینگ هم وجود داشته باشد گفته شد که شهر تهران نظیف ترین شهر ایران است حرفی ندارم چون می گویند دروغ هر چه بزرگتر باشد زودتر باور می کنند مادر همین ژاپن سال گذشته در خدمت آقایان رفتم در هر نقطه ای از شهر توکیو که روز ۱۲ میلیون جمعیت و شب ۸ میلیون جمعیت را اداره می کند در تمام ساعات روز و شب پارکینگ بود البته با قیمت نسبتاً گران ولی وجود داشت و مردم راحت بودند در هر محلی که میخواستند کار داشتند میرفتند پارکینگ در این لایحه تا یکسال دیگر مهلت گرفته اند اگر خدا هم بیاید پائین الان

نمیتواند ترافیک این شهر را درست کند آقایان قبلاً فرمودند که تا دوسه ماه دیگر وضع ترافیک شهر حل میشود حالا میگویند تا یکسال. من سؤال میکنم تا دوسه سال با سه سال دیگر چندتا پارکینگ در تهران تأسیس میشود که میتواند مثلاً هزار تا ماشین را جذب کند؟ چند تا راهروی زیرزمینی درست میشود راهرویی که اتوبوسش هم که می خواهد در بشود گیری می کند ولی روز قبل از شروع بکار با سلام و صلوات میروند افتتاح می کنند. اینها مسائلی است که ما اینجا می بایستی روی صحبت کنیم البته قضاوتش با آقایان است ولی از همه مهمتر این موضوع آموزش مردم و پارکومتر است که آقای فرهاد پور اشاره کردند فراموش نکنید این موضوع پارکومتر را توسعه بدهید شما برای نمونه خیابانی را که پارکومتر گذاشته شده بروید ببینید که همیشه جای خالی هست و آن مغازه داری که صبح ماشین اش را می گذارد کنار خیابان دیگر برایش صرف ندارد که ده تومان بیندازد توی پارکومتر شما خیابان ویلای شمالی را دیده اید اول چه جنگالی بود از روزی که پارکومتر گذاشتند همه واقع جای خالی هست از این افراد باز نشسته شهر بانی یا هر اداره دیگری که هستند اینها را جمع کنید آموزش بدهید برای پارکومتر مثل همه جای دنیا که میروند نگاه میکنند ساعت ها را یادداشت می کنند بعد جریمه می کنند اول بهتر است که مسائل را بررسی کنید عرض دیگری ندارم (احسنت)

رئیس - آقای هنرمندی بفرمائید.

هنرمندی (معاون وزارت دادگستری) - جناب آقای رئیس نمایندگان محترم امر ترافیک همانطور که آقای فرهاد پور در ابتدای مطالبشان فرمودند تنها مربوط به کشور ما نیست بلکه در اغلب پایتخت های کشورهای دیگر دنیا نیز هست بنده فکر می کنم در تهران یک گرفتاری دیگری علاوه بر این وجود دارد و آن اینست که به فاصله کوتاهی شاید ظرف چند سال تعداد اتومبیلها و تندر ها و امر عبور و مرور در تهران چند برابر شده و همانطور که شهردار پایتخت اشاره کرد در فکر می کنم بیش از ۶۵۰ هزار وسیله نقلیه در رفت و آمد است خوب جای پیش بینی نبود که ظرف چند سال تهران بیش از ۶۵۰ هزار وسیله نقلیه اضافه شود تردیدی نیست که روی قاعده ظرف و ظروف تهران گنجایش این همه وسیله نقلیه را نداشته است حالا

شهردار تهران که بخصوص امر ترافیک هم به عهده ایشان محول شده برنامه هائی دارد که بتواند در امر ترافیک تا حدی توفیق حاصل کند این پیشنهادها عبارتست در درجه اول باز کینگ و همانطور که بنده اطلاع دارم در حال حاضر در شهر تهران ۳۶ پارکینگ در دست ساختمان است و بیش از ۱۳ پارکینگ عمومی آماده و موجود است و بقیه هم در دست اقدام است و ظرف يك سال آینده آماده خواهد شد همینطور قرارداد های مربوط برای پل های هوائی و راهروهای زیرزمینی. مطلب دیگری که باید عرض کنم اتوبوسهائی است که اخیراً آماده شده و دارای ایستگاههای کمتری خواهد بود یعنی با سرعت بیشتری حرکت می کند و گویا يك تومان هم میگیرد و ایستگاهها هم کوتاهتر است بنابراین ممکن است مجموع اینها در امر ترافیک مؤثر باشد اما آن چه که مربوط به وزارت دادگستری میشود که چرا می فرمائید این جزای نقدی را افزایش میدهند باید خدمتتان عرض کنم که اولاً در مورد افزایش اگر تبصره رادقت بفرمائید جریمه های خلافی که گذاشته شده است از ۲۰۰ ریال تا ۵۰۰۰ ریال است و این در آئین نامه منظور خواهد شد که مسلماً در جاهائی که اتومبیلها در محل های توقف ممنوع توقف میکنند جریمه اش ۵ هزار ریال نخواهد بود چون جناب شهردار اشاره کردند که در خیابانهای اصلی تابلوهای توقف ممنوع را بر میدارند بنابراین يك قسمت از ترافیک با برداشتن تابلوها حل خواهد شد و بعد هم ۵ هزار ریال را برای توقف ممنوع تعیین نکرده ایم در آئین نامه ای که تنظیم میشود مشخص خواهند کرد که مبلغ کمتری برای توقف ممنوع باشد و ۵ هزار ریال برای اتومبیلهائی که با سرعت ۱۰۰ کیلومتر در خیابانهای تهران حرکت می کند یعنی عمل آنها مگر باشد جریمه خواهند کرد چرا نکنیم؟ اما مطالبی را که آقایان فرمودند مطالب بسیار سودمندی بود که بنده یاد داشت کرده ام و خدمت جناب آقای دکتر یزدان پناه تقدیم میکنم و بنده خودم این یادداشتها را به جناب شهردار پایتخت هم میدهم و راهنمائیهائی نمایندگان محترم را که برای بهبود وضع ترافیک مؤثر است بنده این مسائلی را که استنباط کرده ام بسیار مؤثر است و باید هم اینکار بشود و این مطالب را باید به استحضار دولت بوسیله جناب آقای دکتر یزدان پناه خواهم رساندم مطلب دیگری که باید خدمتتان عرض کنم

اینست که تنها مجازات و تشدید جریمه نقدی و اافی بمقصود نیست (احسنت) در این تردیدی نیست و من قبول دارم که ما اینکه نظائری هم داشتیم اما با توضیحی که شهردار پایتخت فرمودند و من هم گفتم مقبول کردیم که این را طوری تنظیم کنیم که تخلفاتی را که حداکثر تا ۵۰۰۰ ریال باشد در موارد خاصی که عرض کردم این تخلفات واقعاً باعث مرگ خواهد شد فقط در آن موارد این مجازات سنگین را خواهیم داشت بقیه تخلفات جریمه اش بین ۱۰۰ تا ۲۰۰ تومان است و ۶ ماه مهلت دارد یعنی بعد از آنکه برگ اظهار صادر شد طرف تا ۱۵ روز مهلت دارد که مراجعه کند و بعد از آن هم ۶ ماه فرصت دارد برای پرداخت آن و در این مدت میتواند اعتراض کند که من چنین تخلفی نکردم و بیایم به دادگاه و اعلام کند که من این تخلف را مرتکب نشده ام و دادگاه رسیدگی می کند. مطلبی را که جناب آقای فروهر اشاره فرمودند بنده متأسفم که جناب ایشان اگر آمار صحیح از من می خواستند بنده حضورشان میدادم اینطور نیست که دادگاههای ماهه را يك طور محکوم می کنند. اجازه بدهید بنده علت آنرا عرض کنم این بستگی دارد به دلایلی که طرف ارائه میکند اکثر آقایانی که مراجعه می کنند نسبت به اینکه تراکم زیاد است و در دادگاه معطل خواهند شد بمحض اینکه میرسند جلوی رئیس دادگاه میگویند نه، پول را میدهند و میروند برای اینکه دلائلی تهیه نکرده اند که به رئیس دادگاه ارائه کنند و بگویند روزی که این تخلف را برای من نوشته اند این عده شاهد هستند که من نبوده ام و این اتومبیل من نبوده ولی آقایان ترجیح میدهند بروند و این پول را پرداخت کنند چون مانمی توانیم اظهار نظر ضابطین دادگستری را بخصوص در امر تخلفات رانندگی حجت ندانیم مگر اینکه خلافش ثابت شود ما میگوئیم آنچه را که گزارش میدهند صحیح است و آنها هم میگویند درست است ملاحظه فرمائید البته ما باید اطمینان داشته باشیم این مأمورینی که گزارش میدهند آیا صحیح است یا نیست اگر کسی موارد خلاف آنرا ثابت کند دادگاه قبول میکند یکی از نمایندگان چه جور؟ اگر جنابعالی خدای نکرده برایتان برگ تخلف صادر کردند من میدانم جنابعالی حترف نظر می کنید که بخواید تخلف گزارش مأمورین را در دادگاه ثابت بکنید که دادگاه حکم برائت

شمار بدهد و شما ۱۰۰ تومان امیدهید و حرفی هم نمیزنید معمولاً مردم ما اینطور هستند دادگاههای مابنی تقصیر هستند برای اینکه فکر میکنند که معطل می شوند و دوم اینکه اقامه دلیل برایشان کار مشکلی است يك افسر پلیس آمده برگ تخلف نوشته در آن موقع این آقا شاهد از کجا پیدا کند و چطور ثابت کند مواردی هم هست که دادگاه تیره کرده و بنده صورت مقایسه آنهایی که محکوم شده اند و آنهایی که تیره شده اند دارم که صورتش را اگر بخواهید تقدیم می کنم آنطور که جنابعالی میفرمائید صدر صد محکوم میکنند یا ۹۹ درصد محکوم میکنند بهیچوجه اینطور نیست بنده فکر میکنم در حدود سی درصد تیره میشوند که صورت آنرا تقدیمتان خواهم کرد اما فرمودید فکری باید برای اینکار بکنید ما همه خودمان را تجهیز می کنیم که تعداد بیشتری برای اینکار در نظر بگیریم که واقعاً بتواند بهتر قضاوت کنند و نتیجه بهتری بدهند اما در مورد آموزش یکی از برنامه های مورد نظر باید با وزارت آموزش و پرورش و سایر دستگاهها و وسایل ارتباط جمعی باشد مسئله آموزش را از شهرها و روستا شنیدنا شروع خواهیم کرد یعنی این برنامه است که همزمان با اجرای این قانون عمل خواهد شد بنده هم باید عرض کنم آموزش یکی از ارکان اصلی امر ترافیک است بقول آقایان بایستی آقدر آموزش داده شود که يك عادت ثانوی برای افراد بوجود بیاید که رعایت انتظامات چه پیاده و چه راننده باشد بدانند که باید از پیاده رو عبور کنند باید مقرراتی را رعایت کنند تا اینکه امر ترافیک بهبود پیدا کند به امر آموزش باید در درجه اول توجه بشود جناب آقای مسعودی راجع به پارکومتر فرمودند بنده عرض کردم شهردار پایتخت در نظر دارد که آن قسمت که مربوط به تابلوهای توقف ممنوع است و در امر رانندگی وقفه ایجاد میکند حتی المقدور مقدار تابلوها را کم کنند پارکینگهای متعددی هم آماده کنند و ۳۶ پارکینگ در دست ساختمان است که باین ترتیب می ماند مسئله پارکومتر، این مطلبی بود که آقای مسعودی فرمودند اما بنده میدانم رانندگانی هستند که در پارکومتر بجای ۵ ریال با يك میخ و بیخ این پارکومترها را خراب میکنند که بسیاری

از آنها را از کار انداخته اند و در این لایحه پیش بینی شده که مأمورین شهرداری پارکومترها را کنترل کنند و بنده هم قبول دارم که از خیابانها تابلوهای توقف ممنوع برداشته شود و بجای آن پارکومتر نصب شود در محلهای نزدیک بکارشان توقف بکنند تا برایشان صرف بکند و اشخاصی که احتیاج بتوقف دارند توقف بکنند در هر حال من هر چه در امر ترافیک مطالبی در اینجا بعرض برسانم شاید این در صلاحیت خود شهردار پایتخت باشد بنده اطلاعاتی که عرض کردم در جلسات مختلف بحث شده اما این اطمینان را به آقایان میدهم که تمام مطالبی که بیان شد در اختیار آقای شهردار قرار میدهم و همانطور که خود آقای شهردار فرمودند با این لایحه و برنامه هائی که دارد امر ترافیک تهران را سبک خواهد کرد اجازه بدهید ایشان کارش را انجام بدهد اما راجع به تبصره ای هم که آقای فرهاد پور پیشنهاد حذف آنرا دادند البته پیشنهاد در کمیسیون مطرح خواهد شد.

ولیس - جناب آقای هنرمندی لایحه يك فوریتی است و بکمیسیون نمی رود. در مورد پیشنهاد حذف هم وقتی که مطرح شد اگر توضیحی داشتید بیان بفرمائید.

هنرمندی (معاون وزارت دادگستری) - بلی همانطور که عرض کردم چند قرارداد راهروهای هوائی و زیرزمینی در چهار راهها منعقد شده همینطور قرارداد های مربوط به راه آهن زیر زمینی که قانون آنرا تصویب فرمودید همه در دست اقدام است بیش از این وقت جلسه را نمیگیرم امیدوارم آقای شهردار پایتخت موفق شود که امر ترافیک را سرانجام بدهد.

ولیس نظر دیگری در کلیات لایحه نیست؟ (اظهاری نشد) به ورود در شور ماده واحده رأی می گیریم خانه ها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد. در ماده واحده نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت می شود.

(شرح زیر خوانده شد)

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینماید از ماده واحده تبصره ۶ حذف شود.

فرهاد پور

رئیس - آقای دکتر تنکابنی بفرمائید.
 دکتر تنکابنی - با اجازه جناب آقای رئیس و همکاران محترم بحث در مشکل ترافیک بود البته شك و تردیدی نیست مسئله عینی است که عوامل مختلف باعث ایجاد این مشکل شده که خوشبختانه شاهنشاه آریامهر دستور اکید صادر فرموده اند و دستگاههای اجرائی و شهرداری پایتخت در حال مطالعه و تنظیم طرحهایی است که این مشکل را رفع کند و ما شاهد دوتا از این طرحها بودیم که یکی تصویب قانون ایجاد راه آهن زیرزمینی بود و دیگری واگذاری امر راهنمایی و رانندگی به شهرداری که هم اکنون مشغول بحث در این لایحه هستیم اما جناب آقای فرهادپور استدلال و عنوان فرمودند که اگر مجلس شورای ملی تبصره ۶ را بپذیرد و عابری که در نتیجه بی مبالائی بقتل غیر عمد برسد میزانی از مسئولیت آن متوجه ما نمایندگان مجلس است که این تبصره را تصویب میکنیم از ریاست محترم مجلس و همکاران ارجمند استدعا دارم توجه کافی بیفاد این تبصره بفرمائید در این تبصره چنین چیزی گفته نشده که اگر عابری در اثر بی مبالائی یا عدم رعایت مقررات بقتل رسید راننده از تعقیب مصون است بلکه این لایحه و این تبصره در همان جهت فکر آقای فرهادپور است و فلسفه حقوقی این لایحه چیزی نیست که تنها متعلق بنظام ایران باشد بلکه در اکثر کشورهای جهان چنین مقرراتی وجود دارد کشور ما هم در نتیجه رهبری های داهیان رهبر افتخار آفرین مان از آموزش های لازم برخوردار شده و این آموزش هم در حال پیشرفت است اما توجه شما را باین امر جلب میکنم که اینجایش - بینی شده و اگر عابری از محل ایمنی عبور که جهت او منظور شده عبور نکند همین جا يك قدری توقف کنیم یعنی خود این عابر باید از محل پیش بینی شده عبور کند و اگر نکرد داخل محدوده حق راننده یعنی وارد خیابان شده اگر تصادفی شد عواملی را پیش بینی کرده از جمله اینکه راننده مست نباشد دارای گواهینامه رانندگی باشد سرعت مجاز داشته باشد و اگر خلاصه رعایت کلیه آئین نامه ها و مقررات رانندگی شده باشد آنهم بتصدیق سه افسر کارشناس ارشد که در حدوث حادثه فعل فاعل یعنی فعل

راننده متوثر بوده و باز هم فراموش نشود چنین راننده ای موقتاً از يك توقیف مصون است والا موضوع مختومه تلقی نشده بلکه فقط از يك توقیف موقت مصون میماند و پرونده بمراجع قضائی جهت طی مراحل مقتضی ارسال میشود قاضی بر مبنای قانون مجازات عمومی و قانون تشدید مجازات رانندگان و با جلب نظر کارشناسان اگر قانع نشد خودش تحقیقات را ادامه میدهد تا رأی مقتضی صادر کند استدعا میکنم همکاران محترم توجه کافی کنند نوشته پرونده بمراجع قضائی جهت اقدام مقتضی ارسال میشود آنچه استنباط حقوقی من بود بعرض رساندم و باز هم عرض میکنم که در هیچ کشور متمدنی نیست که اگر اتفاقی افتاد و قاضی تحقیق اظهار نظر کرد که حدوث حادثه خارج از اراده راننده بوده راننده توقیف بشود و سزاوار هم نیست همانطور که ما از حقوق عابر باید دفاع کنیم باز داشت يك راننده هم بناحق صحیح بنظر نمیرسد اینها نظر بنده بود از جناب آقای هنرمندی استدعا دارم اگر از جمله ارسال پرونده بمراجع قضائی استنباط دیگری دارند توضیح بفرمائید.

رئیس - آقای هنرمندی فرمایشی دارید بفرمائید.

هنرمندی (معاون وزارت دادگستری) - در تبصره ۶ چند شرط پیش بینی شده که همه از لحاظ ایمنی عابر است مثل خط کشی و زنده کشی و امثال آن و اینکار بطور نمونه در یکی از خیابانهای تهران انجام میشود و همانطور که آقای شهردار گفت شاید در خیابان شاهرضا که نرده کنار پیاده روها قرار میدهند محل عبور عابر پیاده را کاملاً مشخص میکنند بعد اعلام میکنند که عبور از محل غیر خط کشی برای عابرین پیاده ممنوع است و این قانون ناظر به آن است و شرایط دیگری هم دارد که راننده مست نباشد سرعت مجاز داشته باشد وسیله نقلیه او نقص فنی نداشته باشد و چه و چه و در آن صورت است که مسئولیت جزائی ندارد که همه اینها هم بتصدیق سه نفر افسر کارشناس ارشد باید باشد اما اگر ایراد و اعتراض بنظر کارشناسان شد یا راننده گواهی نامه نداشت ادعای نامه لازم صادر میشود محکمه رسیدگی میکند و راننده طبق قوانین و مقررات مجازات خواهد شد مطلبی که بنده میخواستم عرض کنم این است که اینکار توأم با آموزش

وندره کشی و تهیه وسایل ایمنی انجام میشود و وقتی مردم آموزش لازم را دیدند و فهمیدند از چه نقاطی باید عبور کنند مسلماً حادثه ای هم پیش نمی آید.
 رئیس - آقای فرهادپور بفرمائید.

فرهادپور - بنده در زمینه حذف این تبصره مطالبی عنوان کردم ولی هیچ وجه بانچه بنده عرض کردم عنایت نکردید اگر کلیه خیابانها بطور عمومی خط کشی باشد و عابر عادت کرده باشد آموزش کافی دیده باشد يك مطلب دیگری است اما در شهر تهران بچه های كوچك شاید چهل درصد از عابرین را تشکیل میدهند پیر مرد ها و پیر زنها و کسانی که از دهات می آیند هیچ وجه باین مقررات آشنائی ندارند آنوقت آقای دکتر تنکابنی وجود این مقررات وجود این تبصره کدام يك را محتاط تر میکند یعنی يك عابری اگر بداند از اینجا رد شود خطر جانی برایش دارد آیا خیال میکنید محتاط تر میشود وقتی شما از يك طرف برای رانندگان خود سر قانون می آورید و يك چنین رقم جریمه غیر قابل پرداخت رامعین میکنید شما این راننده گستاخ را با این تبصره گستاخ تر میکنید آیا تصور میکنید که اثر این تبصره این است که عابر پیاده دیگر داخل خیابان نمی رود اما اگر شما نرده کشیدید ولی يك بچه ای از روی نرده بوسط خیابان رفت و راننده ای هم خود سر بود همان راننده ای که قانون می آورید که چنین جریمه سنگینی را از او بگیرد آنوقت این تبصره شش چه بشما اضافه میکند چه تسهیلی در امر ترافیک و در امر راهنمایی و رانندگی تهران فراهم میکند جز اینکه راننده گستاخ ، گستاخ تر میشود در قوانین و مقررات فعلی هم يك مقدار گذشت هائی برای راننده بی گناه است قوانین موجود هم نگفته اگر راننده ای تصادف کرد بدون علت او را بزندان ببرند بنظر من انعکاس این تبصره در افکار عمومی بسیار مضرت است ماکه امروز تحت يك ضابطه حزبی واحد هستیم من از ارگان رسمی حزب رستاخیز الهام میگیرم و این مطلب را در اینجا تذکر میدهم ، مینویسد جان عابری گناه را بدست رانندگان بی احتیاط ندهید گذاشتن تبصره ۶ برای بهبود امر راهنمایی و رانندگی آقای دکتر بزندان پناه کوچکترین کمکی نمی کند بلکه موجب جری شدن رانندگان خواهد شد و

این مطلبی بود که وظیفه اخلاقی و دینی خودم میدانستم و آنرا انجام دادم و همین جا عنوان کردم حالا قضاوتش با خود آقایان است و بنده پیشنهاد حذف این تبصره را دارم.

رئیس - به پیشنهاد حذف تبصره ۶ رأی میگیریم خانه ها و آقبایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد ، در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟ آقای سعید وزیری بفرمائید.

سعید وزیری - يك چیز هائی هست که جناب آقای فرهادپور تکیه کردند و فرمودند و من وظیفه خودم میدانستم که اینجا مسئله را بگویم ، آقای دکتر تنکابنی را دیدم با خیلی قاطعیت و تخصص و بایکدنیا ایمان راجع باین مسئله صحبت کردند که قابل تحسین و استفاده بود. جناب آقای فرهادپور وقتی استناد به اخلاقیات و عقاید و دین میکنید که بسیار مقدس و خوب است و همه بنحوی از آن برخوردار هستند آنوقت يك بحثی پیش میآید و آن اینست که چه پدیده هائی وجه واقعبت هائی متعلق باین جامعه مذهبی و دینسی هست و چه پدیده هائی از جوامع دیگر آمده است که قطعاً بایستی قبول کرد ، وقتی که صحبت از رباخواری می شود وقتی صحبت از فحشا و سوء اخلاق میشود یعنی صحبت از معنویات میشود که متعلق بجامعه معنوی و در کادر جامعه معنوی قرار میگیرد این نوع استدلال کاملاً صحیح و لازم و ضروری است ، پدیده هائی در جامعه مست بخصوص در جامعه ما که سوغاتی جوامع صنعتی است که آمده است باید اعتراف کنیم ، ماشین برای ما آمده است ، ماشینیزم برای ما آمده است ، ولی اخلاق ماشینیزم هم باید بیاید ، اخلاق ماشینیزم يك چیز دیگری است که آن را فقط در کادر قانون و مقررات و وضع نظاماتی که احتمالاً در چهارچوب مسائل اخلاقی نمی شود کنترل کرد باید پیدا کرد و مطابقت داد و با آن رفتار کرد یکی از آنها برای تنظیم و تسبیق مسأله رفت و آمد مربوط به ماشین در گرو قوانین و اجرای قوانین است که غیر عادی و فوق العاده است یعنی مربوط به نفس ماشین است ، من جمله يك چنین تبصره ای ، بنابراین چون طبیعت ماشین مال آن رهگذری که درباره آن صحبت میشود نیست ، روح رعایت و مقررات ماشینیزم

بتوارث بآن نرسیده است طبعاً بر اساس يك تفكر خاص كه خوشبختانه آنهم مبتنی بر همین اخلاقیات است، فكر ميكند كه چه اشكالی دارد از وسط خیابان برود و میرود زیر ماشین می ماند اگر در جامعه نظامات سخت نباشد كه علی الظاهر هم اخلاقیات مربوط بآن پدیده هامال جای دیگری است استحکام پیدا نمیکند اخلاقیات ما شینیم كه سوغاتی جای دیگر است طبعاً باید پذیرفته باشیم كه الان یکی از مظاهر انسانهای مترقی است باید اخلاقیات مربوط بآن را تمرین و ممارست كرد و این تمرین نمیشود مگر در سایه قوانین، اما این تبصره اگر از آنجا عبوری گذر کند حق دارد آن را زیر بگیرد كافی نیست باید در کنار تبصره این را تذکر داد كه مجریان این قانون كه طبعاً بر اساس يك تفكر خاصی كه خوشبختانه آنهم مبتنی بر اخلاق است مجلس با واقع بینی آنرا تصویب می كند آنهاييكه كه باید آن را اجرا كنند در کنارش باید چیزهای دیگری را هم اجرا كنند باید خطهای عبور و مرور پیاده رونده ها را در جاهای زیاد و مناسب بگذارند بنابر این نمی شد در مخبر الدوله و بالای سعدي تادروا زه دولت حتماً يك ياد و خط كشی اكتفا كنيد كه يك رهگذر پیاده بگذرد و مردم كار دارند باید رد بشوند باید خط كشی های متعدد برای عبورین گذاشت آنها كه قانون میگذارند آنها كه این قانون را اجرا می كنند باید رهگذرهای پیاده رونده ها را در جاهای مناسب بگذارند آنها كه این قانون را اجرا می كنند كه حتماً باید برفع پیدایش و صلاحیت پیدا كردن با اخلاق تمدن نو و اخلاق ما شینرم میباشد این برای خود فقط يك اخلاق است كه با تصویب این قوانین استحکام پیدامی كند مجریان آنوقت نباید بگیرند كه عابر پیاده محكوم است و چون عابر پیاده محكوم است و می ترسد كه زیر ماشین برود این كافی است نه درست است كه می ترسد ولی این يك طرفش است و يك طرف دیگر این است كه پلیس باید هشدار ترو بیدار ترو دلسوز تر با وجدان، آگاه تر باشد بنده عرضی ندارم تذكر این مطلب را برای مسئولین امر لازم می دانستیم اینها وظایف دینی و اخلاقی بود كه گفتیم.

رئیس - نظر دیگری در کلیات آخر لایحه نیست؟ (اظهاری نشد) بماده واحده و کلیات آخر آن رأی میگیریم

خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد لایحه برای تصویب بمجلس سنا فرستاده میشود.

۱۲- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون دادگستری راجع به لایحه اوقاف و ارسال به مجلس سنا

رئیس - گزارش شور دوم لایحه اوقاف مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد) -

گزارش شور دوم از کمیسیون دادگستری

بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه روز دوشنبه ۱۳۵۴/۳/۵ با حضور نمایندگان دولت لایحه شماره ۵۴۲۸۴ مورخ ۱۳۵۳/۱۰/۱۶ دولت تقدیمی بمجلس سنا راجع باوقاف را كه گزارش شور اول آن بشماره ۱۷۳۶ چاپ گردیده است با توجه به پیشنهادهای رسیده برای شور دوم مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه شور اول را با اصلاحاتی تصویب كرد.

اینك گزارش آنرا به شرح زیر تقدیم مجلس شورای ملی میدارد.

مخبر کمیسیون دادگستری - علی احمد خورشید

گزارش شور دوم از کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری در جلسه ۱۳۵۴/۳/۶ با حضور نمایندگان دولت لایحه اوقاف را مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه کمیسیون دادگستری را عیناً تأیید و تصویب كرد.

اینك گزارش آنرا به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری - رضاییرزاده

گزارش شور دوم از کمیسیون امور اقتصادی و دارائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور اقتصادی و دارائی در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۴/۳/۶ با حضور نمایندگان دولت لایحه اوقاف را مورد رسیدگی قرار داد و تصویب كرد.

اینك گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون دادگستری بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون امور اقتصادی و دارائی -

امان الله ریگی

رئیس - ماده اول قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۱۵ - از تاریخ تصویب این قانون امور ذیل بمعهده سازمان اوقاف واگذار میشود:

۱ - اداره امور موقوفات عامه كه متولی ندارد یا مجهول التولیه است.

۲ - نظارت كامل بر کلیه اعمال مربوط به تولیت و نظارت متولیان و نظار موقوفات عامه.

۳ - نظارت بر کلیه اماكن مذهبی اسلامی.

۴ - اداره امور اماكن مذهبی اسلامی كه ترتیب خاصی برای اداره آنها داده نشده است.

۵ - اداره امور حج.

۶ - اداره امور زیارت اماكن متبركه در خارج از كشور.

تبصره ۱ - در موقوفات عامه كه متولی ندارد و یا مجهول التولیه است وظائف و اختیارات مربوط به تولیت با سازمان اوقاف است.

تبصره ۲ - موقوفاتی كه تولیت آنها با سلطان عصر است از شمول مقررات این قانون مستثنی است.

تبصره ۳ - موارد مصرف و جوئی كه طبق مقررات مربوط برای خدمات رفاهی از زائران دریافت میشود توسط شورای عالی حج تعیین خواهد شد.

رئیس - در ماده اول نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده اول رأی میگیریم خانمها و آقایانی كه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده دوم قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۲ - شورای عالی حج مرکب از معاون نخست وزیر و سرپرست سازمان اوقاف، معاونان وزارتخانه های امور اقتصادی و دارائی، امور خارجه، بهداری، دادگستری، كشور و نیز معاونان بانک مرکزی ایران، جمعیت شیر و خورشید سرخ ایران، سازمان اطلاعات

و امنیت كشور، شهر بانی كشور، شركت هواپیمائی ملی ایران و دو نفر از مجتهدین و يك نفر از معتمدان به تشخیص معاون نخست وزیر و سرپرست سازمان اوقاف و يك نفر از بازرگانان بمعرفی اطاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران در سازمان اوقاف تشكيل میشود.

تبصره ۵ - ریاست شورای عالی حج با معاون نخست وزیر و سرپرست سازمان اوقاف است و آئین نامه طرز تشكيل و وظایف آن بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

رئیس - در ماده دوم نظری نیست؟ (اظهاری نشد) به ماده دوم رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۳ قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۳ - موقوفه عام دارای شخصیت حقوقی است و متولی یا سازمان اوقاف حسب مورد نماینده آن می باشد.

رئیس - در ماده ۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده سوم رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۴ قرائت می شود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۴ - متولی موقوفه کسی است كه بموجب مقررات قانون مدنی واجد این سمت باشد. تولیت متولی باید بوسیله شعبه تحقیق اوقاف در مرکز گواهی شود. اشخاص ذینفع پس از ابلاغ تصمیم شعبه تحقیق در صورتیکه معترض باشند میتوانند ظرف ده روز اعتراض نامه خود را به هیئت تجدیدنظر اوقاف تسلیم کنند پس از انقضای مدت گواهی شعبه تحقیق اوقاف و تصمیم هیئت تجدید نظر از ناحیه اشخاص ذینفع قابل شکایت در دادگاه شهرستان است و حکم دادگاه در این موارد قابل پژوهش و فرجام میباشد. همین حکم در مورد ثلث نذر و حبس نیز جاری است.

تبصره ۱۵ - موقوفاتیكه متولی آنها فوت میشود تا تشخیص متولی بعدی و موقوفاتیكه متولی آنها بحکم تحقیق اوقاف ممنوع المداخله میشود تارفع ممنوعیت با ضم امین در حکم موقوفات بدون متولی است.

تبصره ۲۵ - هرگاه شخص یا اشخاصی كه در وقتنامه بعنوان متولی معین شده اند وجود نداشته باشند و یا اوصاف

مقرر در وقتنامه منطبق باشخص یا اشخاص معینی نگردد موقوفه در حکم موقوفه مجهول التولیه است.

تبصوه ۳۴- در موقوفاتی که شرط مباشرت نشده باشد هرگاه متولی برای تصدی تمام یا قسمتی از امور مربوط بموقوفه و کیلی انتخاب کند، و کیلی مذکور باید توانائی انجام مورد و کالت را داشته باشد، در صورتیکه و کیلی که از طرف متولی برای انجام تمام یا قسمتی از امور مربوط بموقوفه انتخاب شده بتشخیص سازمان اوقاف قادر بانجام امور موقوفه نباشد مراتب کتباً بطریق اطمینان بخشی به متولی ابلاغ خواهد شد هرگاه ظرف دو ماه برای متولیان مقیم ایران و چهار ماه برای متولیان مقیم خارج کشور متولی اقدام به تغییر و کیلی نماید، و کیلی مزبور با ابلاغ سازمان اوقاف منزل میشود این حکم شامل وکلانی که قبلاً نیز انتخاب شده اند خواهد شد.

دلیس - در ماده ۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
بماده ۴ رأی میگیریم خانها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد.
ماده ۵ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۵۵- سازمان اوقاف میتواند برای اماکن مذهبی اسلامی از قبیل مساجد و بقاع متبرکه و امامزاده ها و معابد و امثال آن همچنین موقوفات عامه ای که متولی ندارد با تصویب شورای عالی اوقاف شخص یا هیئت از اشخاص متدین معروف با مانت را بعنوان امین یا هیئت امنا تعیین کند.
تبصوه ۱۶- نحوه انتخاب و برکناری و شرایط و حدود اختیارات و وظایف امین یا هیئت امنا و میزان حق الزحمه آنان همچنین نظامات راجع به حفظ و نگهداری اماکن مذکور در این ماده و اموال آنها بموجب آئین نامه هائی خواهد بود که بر اساس مقررات و سنن و خصوصیات اماکن مربوطه بتصویب شورای عالی اوقاف میرسد.

تبصوه ۲- وجوه و حاصل فروش اموال منقول زائد بر احتیاجی که باین قبیل اماکن اهدامی شود با جلب و سازمان اوقاف بوسیله هیئت امنا بترتیب صرف عمران و آبادی آنها و تدارک وسایل رفاه و بهداشت

زوار اماکن مذکور و ساکنان آن ناحیه خواهد شد.

دلیس - در ماده ۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
به ماده ۵ رأی میگیریم خانها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد.
ماده ۶ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

تبصوه ۶۶- صرف درآمد موقوفات بمنظور بقاء عین آنها بر سایر مصارف مقدم است و متولی موظف است موجبات آبادانی رقبات موقوفه را با ارباب ارشاد و راهنمایی های سازمان اوقاف در جهت بهره برداری صحیح از آنها بمنظور اجرای نیات واقف فراهم آورد.

دلیس - در ماده ۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
به ماده ۶ رأی میگیریم خانها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد.
ماده ۷ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۷۷- هرگاه متولی یا ناظر نسبت بعین یا منافع موقوفه تعدی و تفریط نماید و یا در انجام وظایف مقرر در وقتنامه و قانون اوقاف و آئین نامه های مربوط مسامحه و اهمال ورزد بموجب تصمیم شعبه تحقیق اوقاف و تایید مرکز از دخالت در امور موقوفه ممنوع میشود. ممنوعیت از دخالت در امور موقوفه در صورتیکه بسبب خیانت باشد باضم امین بر طبق مقررات قانون مدنی و در مال مورد دخالت مرتفع میشود و در سایر موارد ممنوعیت در صورتی رفع میشود که متولی یا ناظر ممنوع عملاً بمقررات قانونی تمکین و خسارات ناشی از علت ممنوعیت را جبران نماید.

تبصوه ۱- در مواردیکه مطابق قانون مدنی ضم امین میشود دادگاهها میتوانند سازمان اوقاف را هم بعنوان امین تعیین نمایند.

تبصوه ۲- کلیه مجازات موقوفات و اماکن مذهبی اعم از متولی و متصدی و ناظر و امنا و غیره در حکم امین میباشد و در صورت تعدی و تفریط ملزم به جبران خسارات خواهند بود و هرگاه عمل آنها مشمول عناوین کیفری باشد بمجازات مقرر نیز محکوم خواهند شد.

دلیس - در ماده ۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
به ماده ۷ رأی میگیریم خانها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد.
ماده ۸ قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۸۵- درآمد موقوفات مجهول المصروف و اموالیکه به صیغه میراث مطلقه وقت شده همچنین عشر نذوری بقاع متبرکه اسلامی که مبلغ نذوره هر کدام در سال بیش از یک میلیون ریال باشد اختصاص به تحقیق و تبلیغ و نشر کتب در زمینه معارف اسلامی دارد و طبق آئین نامه ای که شورای عالی اوقاف تصویب خواهد کرد بمصرف میرسد.

تبصوه - درآمد موقوفات متعذر المصروف و موقوفاتی که عواید آنها بعلت قلت برای اجرای نظر واقف کافی نیست همچنین آن قسمت از درآمد موقوفاتی که بعلت کثرت عواید زائد بر مصارف متعارف باشد با تشخیص تحقیق اوقاف به نزدیکترین غرض واقف در محل بمصرف میرسد.

مقصود از متعذر المصروف آنستکه بعلت فراهم نبودن وسائل و یا انقضاء موضوع و یا عدم احتیاج بمصرف صرف درآمد موقوفه در مصارف مقرر مقدور نباشد.

دلیس - در ماده ۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
به ماده ۸ رأی میگیریم خانها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد.
ماده ۹ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۹۶- سازمان اوقاف در مورد کلیه موقوفات عامه و اماکن مذهبی اسلامی در صورت عدم اقدام متولی حق تقاضای ثبت و اعتراض و اقامه دعوی دارد و اگر متولی طرف دعوی واقع شده باشد میتواند بعنوان ثالث وارد دعوی شود و در صورت محکوم شدن متولی بر حکم اعتراض کند.

در کلیه موارد مذکور سازمان اوقاف از پرداخت مخارج دادرسی و هزینه های ثبتی و اجرائی معاف میباشد.

دلیس - در ماده ۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
به ماده ۹ رأی میگیریم خانها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد.
ماده ۱۰ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۰۵- ثبت معاملات راجع به عین یا منافع موقوفه و حبس و ثلث و نذریکه منافع آنها بطور دائم یا در مدتی که کمتر از ده سال نباشد و برای مصارف عامه تخصیص داده باشد در دفاتر اسناد رسمی موکول بموافقت سازمان اوقاف است.

دفاتر اسناد رسمی مکلفند رونوشت اسناد راجع بوقف و حبس و ثلث و نذرها ظرف ده روز پس از ثبت بداره اوقاف مربوط ارسال دارند.

تبصوه - ادارات ثبت مکلفند رونوشت مصدق اسناد مالکیت وقف و ثلث و حبس و نذرها پس از صدور بداره اوقاف محل تحویل نمایند و متولیان نیز مکلفند ظرف دو ماه از تاریخ اجرای این قانون اسناد مالکیت و وقتنامه های موجود نزد خود را برای حفظ و نگهداری بداره اوقاف مربوط تسلیم دارند.

دلیس - در ماده ۱۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
به ماده ۱۰ رأی میگیریم خانها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد.
ماده ۱۱ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۱۵- حق التولیه متولی و یا سازمان اوقاف در قبال اعمال تولیت نسبت بموقوفات عامه همچنین حق النظاره ناظر بمیزان مقرر در وقتنامه خواهد بود و در صورتیکه وقتنامه موجود نباشد و یا میزان حق التولیه و حق النظاره در آن تعیین نشده باشد حق التولیه ده درصد و حق النظاره پنج درصد از عایدات خالص خواهد بود و سازمان اوقاف برای نظارت در موقوفات عامه ای که متولی دارد صدی پنج از عایدات خالص آنها را بعنوان حق النظاره دریافت خواهد داشت.

تبصوه ۱۶- سازمان اوقاف از موقوفات مساجد و بیمارستانها و مدارس حق التولیه و حق النظاره دریافت نمیکند. همچنین نظارت آنها بر درآمد و هزینه مؤسسات

خیریه و آبهای ونف بر شهرها مجانی خواهد بود.
تبصره ۲۵ - در مواردیکه توافق خود متولی است سازمان اوقاف جز بدخواست اونست به در آمد و هزینه موقوفه نظارت ندارد و حق النظاره دریافت نمیکند.

تبصره ۳۵ - متولی ممنوع المداخله در زمان ممنوعیت حق التولیه تعلق نخواهد گرفت در صورت ضم اوین نصف حق التولیه متعلق بامین خواهد شد.

رئیس - در ماده ۱۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
بماده ۱۱ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد.
ماده ۱۲ قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۱۲ - سازمان اوقاف عوایدی را که از محل حق التولیه و حق النظاره دریافت میدارد طبق بودجهای که هر سال تنظیم و تصویب خواهد کرد بمصرف عمران و تعمیر اماکن مذهبی اسلامی و احداث ساختمانهای عام المنفعه و نشر و تبلیغ معارف اسلامی و هزینههای مربوط به حفظ منافع موقوفات و اماکن مذهبی اسلامی میرساند.
رئیس - در ماده ۱۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
بماده ۱۲ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد.
ماده ۱۳ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۳ - تحقیق در جمع و خرج عواید راجع بوقف و ثلث و حبس و نذر بوصف مذکور در قسمت اول ماده ۱۰ این قانون و صدور مفاسد حساب و تطبیق مصارف با مفاد وقفنامه و تشخیص متولای و ناظر و موقوف علیهم و حل اختلافات بین آنان همچنین رسیدگی و اظهار نظر و اخذ تصمیم در مورد ممنوعیت متولی از دخالت در امور مربوط و لغو آن باشعب تحقیق اوقاف است.

رئیس - در ماده ۱۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
بماده ۱۳ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد.
ماده ۱۴ قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۱۴ - هیئت تحقیق اوقاف مرکب از دو

قسمت حقوقی و حسابرسی است و شعب آن بر حسب ضرورت در مراکز استانها و شهرستانها تأسیس میگردد.

تبصره - تجدیدنظر از تصمیمات شعب تحقیق در هیئت تجدیدنظری که در مرکز تشکیل میشود بعمل میآید.
اداره اوقاف و اشخاص ذینفع در صورتیکه اعتراض داشته باشند میتوانند ظرف ده روز پس از ابلاغ تصمیم شعبه تحقیق اعتراض نامه خود را به هیئت تجدیدنظر تحقیق اوقاف تسلیم کنند.

رئیس - در ماده ۱۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
بماده ۱۴ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد.
ماده ۱۵ قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۱۵ - تصمیمات مرحله بدوی قسمت حقوقی تحقیق اوقاف تا زمانیکه تصمیم از هیئت تجدیدنظر تحقیق اوقاف و یا حکم قطعی یا دستور موقت از مراجع قضائی برنفسخ یا جلوگیری از اجراء آنها صادر نشده باشد قابل اجرا است.

رئیس - در ماده ۱۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
بماده ۱۵ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد.
ماده ۱۶ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۶ - تصمیمات شعب تحقیق اوقاف بر اساس قوانین و مقررات اجرائی بوسیله مأموران اجرای اوقاف یا قوای انتظامی بمرحله اجرا گذارده میشود.

رئیس در ماده ۱۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
بماده ۱۶ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد.
ماده ۱۷ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۷ - اشخاص ذینفع میتوانند نسبت به تصمیمات تجدیدنظر تحقیق اوقاف و تصمیمات بدوی

که مدت تجدیدنظر آن منقضی شده باشد بدادگاههای عمومی مراجعه نمایند.

رئیس - در ماده ۱۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
به ماده ۱۷ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد.
ماده ۱۸ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۸ - تبدیل با حسن موقوفه ببا رعایت مقررات قانون مدنی و تصویب شورای عالی اوقاف بعمل میآید.

تبصره - خرید سهام مؤسسات تولیدی به تشخیص شورای عالی اوقاف و با رعایت مقررات قانون مدنی در مقام تبدیل با حسن مجاز است و انتقال این سهام جز در موارد تبدیل با حسن جایز نیست.

رئیس - در ماده ۱۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
بماده ۱۸ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد.
ماده ۱۹ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۹ - سهم شرکت های تولیدی و اموالیکه مورد حبس و یا وصیت برای امور خیریه یا نذریاوصف مذکور در قسمت اول ماده ۱۰ قرار گرفته باشد مشمول مواد این قانون خواهد بود.

تبصره - سهام موضوع این ماده و ماده ۱۸ باید در اختیار سازمان اوقاف قرار گیرد تا بنحو اطمینان بخشی نگهداری کند.

رئیس - در ماده ۱۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
به ماده ۱۹ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد.
ماده ۲۰ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۰ - تبدیل با حسن موقوفات خاص همچنین اجاره زائد برده سال موقوفات مذکور با موافقت و تصویب شورای عالی اوقاف ممکن است و سازمان اوقاف در سایر موارد در این موقوفات مداخله ای ندارد ولی

در صورتیکه تقاضای ثبت موقوفه بعنوان مالکیت شده باشد سازمان اوقاف مکلف است نسبت به آن اعتراض و اقامه دعوی نماید.

رئیس - در ماده ۲۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
بماده ۲۰ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد.
ماده ۲۱ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۱ - اراضی که برای احداث مراکز آموزشی یا درمانی وقف یا نذر یا حبس میشود در صورتیکه متولی در مدت متناسب با تشخیص شورای عالی اوقاف اقدام مؤثری برای احداث مراکز مذکور نکند سازمان اوقاف میتواند با تصویب شورای عالی اوقاف اراضی مذکور را حسب مورد در اختیار وزارت آموزش و پرورش - وزارت بهداشتی - جمعیت شیروخورشید سرخ محل یا سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی بگذارد تا مراکز مورد نظر را احداث و تصدی کند.

رئیس - در ماده ۲۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
بماده ۲۱ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد.
ماده ۲۲ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۲ - آئین نامه طرز تحقیق و رسیدگی در شعب تحقیق اوقاف همچنین طرز تشکیل هیئت های تجدیدنظر و سایر آئین نامه های اجرای این قانون جز در مواردیکه نحوه تصویب آنها ذکر شده است بایشهاد سازمان اوقاف بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

رئیس - در ماده ۲۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
بماده ۲۲ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد.
ماده ۲۳ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۳ - مواد ۶ و ۷ قانون معارف و اوقاف مصوب دیماه ۱۳۱۳ شمسی و قوانین و مقرراتیکه با این قانون مغایرت دارد از تاریخ تصویب این قانون لغو میگردد.

رئیس - در ماده ۲۳ نظری نیست (اظهاری نشد)
 بماده ۲۳ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقتند خواهش
 میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد در کلیات آخر
 لایحه نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) به مجموع مواد و
 کلیات آخر لایحه رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت
 خواهش می کنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب
 شد . لایحه برای تصویب مجدد بمجلس سنا فرستاده
 میشود .

۱۳- اعلام وصول لایحه اداره امور موسسات آموزش

غیر دولتی از مجلس سنا

رئیس - نامه ای از مجلس سنا رسیده است برای
 اطلاع مجلس قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

گزارش کمیسیون شماره ۳ (دادگستری و استخدام)

در قبال لایحه شماره ۷۹۶ مورخ ۱۳۵۴/۱/۲۰ دولت زاجع

به اداره امور مؤسسات آموزش عالی غیر دولتی در جلسه
 دوز دوشنبه ۵ خرداد ماه ۱۳۵۴ مطرح گردید و بتصویب
 مجلس سنارسید .

اینک لایحه قانون فوق جهت تصویب آن مجلس
 محترم بضمیمه ایفاد می گردد .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

رئیس - لایحه به کمیسیونهای مربوط ارجاع
 میشود .

۱۴- ختم جلسه .

رئیس - با اجازه خانمها و آقایان این جلسه را ختم

میکنیم تاریخ دستور جلسه آینده بعداً با اطلاع همکاران
 محترم خواهد رسید .

(جلسه در ساعت ۱۲ ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - عبداللہ ریاضی

سؤال آقای ایمان زهرائی از وزارت تعاون و امور روستاها

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

محترماً طبق ماده ۱۵۲ آئین نامه داخلی از وزیر تعاون و امور روستاها سؤال میشود چرا اراضی تحت
 تصرف برادران گیلانی در شهرستان قزوین بیش از دو برابر مالکیت آنها قبل از انقلاب ششم بهمن ۱۳۴۱ میباشد .
 باتقدیم احترام - مهندس حسین ایمان زهرائی